

Opinnäytetyö (YAMK)

Sosiaalialan ylempi koulutusohjelma

Sosionomi YAMK

2016

Satu Leppänen

VERKKOSIVUSTO YKSITYISEN PERHEPÄIVÄHOIDON PEDAGOGISEN OHJAUKSEN TUEKSI

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (YAMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Sosiaalialan ylempi koulutusohjelma | Sosionomi YAMK

Kevät 2016 | 70+6

Kari Salonen

Satu Leppänen

VERKKOSIVUSTO YKSITYISEN PERHEPÄIVÄHOIDON PEDAGOGISEN OHJAUKSEN TUEKSI

Uuden varhaiskasvatustuksen ensimmäinen vaihe astui voimaan 1.8.2015. Varhaiskasvatustuksen laki korostaa pedagogiikkaa määrittelemällä keskeiset tavoitteet varhaiskasvatukselle. Valtakunnallisten varhaiskasvatussuunnitelmien perusteiden suunnittelutyö on käynnissä ja niiden on tarkoitus valmistua lokakuussa 2016. Varhaiskasvatustuksen mukaan jokaiselle lapselle on laadittava varhaiskasvatussuunnitelma. Lähtökohtana kehittämishankkeelle olivat uudistukset varhaiskasvatuksessa, jotka tuovat haastetta perhepäivähoidon ohjaajan ja perhepäivähoitajien työn kehittämiseen.

Kehittämishankkeen tavoitteena oli tukea yksityistä perhepäivähoitajaa työssään ja tuoda tunnetuksi yksityistä perhepäivähoitoa yhtenä varhaiskasvatuksen vaihtoehtoista. Kehittämishankkeen tehtävinä olivat verkkosivuston tekeminen yksityiseen perhepäivähoitoon Turussa ja yksityisen perhepäivähoidon valvonnasta vastaavan perhepäivähoidon ohjaajan pedagogisen ohjaamisen suunnitelman tekeminen.

Kehittämishanke toteutettiin yhteistyössä Turun kaupungin sivistystoimialan yhteisten palveluiden työntekijöiden ja Turussa toimivien yksityisten perhepäivähoitajien ja ryhmäperhepäivähoitajien kanssa. Kehittämishanke eteni kehittämistyöryhmän ja työryhmien työskentelyllä. Kehittämishanketta tukevaa tutkimusta tehtiin kyselyllä yksityisille perhepäivähoitajille. Kehittämishanke toteutettiin syksystä 2014 kevääseen 2016.

Kehittämishankkeen tuotoksena syntyivät verkkosivusto yksityiseen perhepäivähoitoon Turussa ja perhepäivähoidon ohjaajan pedagogisen ohjaamisen suunnitelma. Verkkosivusto auttaa yksityisiä perhepäivähoitajia, lasten vanhempia ja perhepäivähoidon ohjaajaa löytämään helposti tarvitsemaansa tietoa ja lomakkeita. Pedagogien ohjaamisen suunnitelma on runko perhepäivähoidon ohjaajalle perhepäivähoitajien työn tukemiseen.

ASIASANAT:

yksityinen perhepäivähoito, perhepäivähoidon ohjaus, pedagoginen johtaminen ja ohjaaminen, verkkosivusto

MASTER'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Social Services | Master of Social Services

Spring 2016 | 70+6

Kari Salonen

Satu Leppänen

WEBSITE TO SUPPORT PEDAGOGICAL GUIDANCE IN PRIVATE FAMILY DAY CARE

The first phase of the new act on early childhood education came into force on 1 August 2015. The act on early childhood education emphasises pedagogy by defining key objectives for early childhood education. The planning of the National Curriculum Guidelines on Early Childhood Education and Care in Finland is in progress and is scheduled for completion in October 2016. According to the act on early childhood education, every child must be drawn up an individual early childhood education and care plan. The starting point for the development project was the reforms of early childhood education that will bring new challenges to the development of the work of family day care supervisor and childminders.

The aim of the project was to support private childminders in their work and to bring awareness to private family day care as one option of early childhood education. The tasks of the project included making a website for private family day care in Turku and making a plan of pedagogical guidance for the family day care supervisor responsible for the supervision of private family day care.

The project was carried out in cooperation with the joint services employees of the Education Division of the City of Turku and private childminders of family day care and group family day care based in Turku. The project was executed through the work of a development group and working groups. The research supporting the project was achieved through a survey to private childminders. The project was carried out from autumn 2014 to spring 2016.

The result of the project was a website for private family day care in Turku and a plan of the pedagogical guidance for the family day care supervisor. The website helps private childminders, parents and the family day care supervisor to easily find the information and forms they need. The plan of pedagogical guidance forms a basis for the family day care supervisor to support the work of childminders.

KEYWORDS:

family day care, family day care guidance, pedagogical leadership and guidance, website

SISÄLTÖ

LYHENTEET JA SANASTO	7
1 JOHDANTO	8
2 KEHITTÄMISHANKKEEN TAUSTA JA TAVOITTEET	10
2.1 Kehittämishankkeen lähtökohdat ja tarve	10
2.2 Kehittämishankkeen tavoitteet ja kehittämistehtävät	11
2.3 Turun kaupungin varhaiskasvatus ja hankitut palvelut	12
3 YKSITYINEN PERHEPÄIVÄHOITO VARHAISKASVATUSPALVELUNA	15
3.1 Varhaiskasvatuspalvelut	15
3.2 Varhaiskasvatusta ohjaavat asiakirjat	17
3.3 Perhepäivähoito varhaiskasvatuspalveluna	19
3.4 Yksityisen perhepäivähoidon muodot ja yksityisen hoidon tuki	22
4 PEDAGOGINEN OHJAAMINEN YKSITYISESSÄ PERHEPÄIVÄHOIDOSSA	26
4.1 Pedagoginen johtaminen	26
4.2 Perhepäivähoidon ohjaajan rooli yksityisessä perhepäivähoidossa	27
4.3 Yksityisen päivähoiton valvonta	28
4.4 Yksityisen perhepäivähoidon valvonta, ohjaus ja neuvonta	29
5 VERKKOSIVUSTO TIEDOTTAMISEN VÄLINEENÄ	31
5.1 Varhaiskasvatus internetissä	31
5.2 Verkkosivuston käyttö ja luominen	32
5.3 Viestintä verkkosivustolla	34
6 KEHITTÄMISHANKKEEN TOTEUTUMINEN	36
6.1 Kehittämishanke prosessina	36
6.2 Kehittämishankkeen kehittämis- ja tutkimusmenetelmät	39
6.3 Perustelu ja organisointi	42
6.4 Toteutus	44
6.5 Työryhmien työskentelyn tulokset	47
6.6 Kyselyn tulokset	50
6.7 Yhteenveto työryhmien ja kyselyn tuloksista	54

7 KEHITTÄMISHANKKEEN TUOTOS	56
7.1 Verkkosivusto yksityiseen perhepäivähoitoon Turussa	56
7.2 Pedagogisen ohjaamisen suunnitelma yksityiseen perhepäivähoitoon	59
8 KEHITTÄMISHANKKEEN ARVIOINTI	61
8.1 Tuotos ja levittäminen	61
8.2 Hyöty yksityiseen perhepäivähoitoon	62
8.3 Kehittämishankkeen prosessin arviointi	64
LÄHTEET	66

LIITTEET

Liite 1. Kysely yksityisille ryhmä- ja perhepäivähoitajille

Liite 2. Pedagogisen ohjaamisen suunnitelma yksityiseen perhepäivähoitoon Turussa

KUVAT

Kuva 1. Aivoriihi lapputekniikalla.	45
Kuva 2. Yksityinen perhepäivähoito Turussa Google hakupalvelun tuloksena.	57
Kuva 3. Yksityinen perhepäivähoito Turussa verkkosivuston etusivu (Blog.edu.turku).	58

KUVIOT

Kuvio 1. Turun kaupungin varhaiskasvatuspalveluiden organisaatiokaavio (mukaillen Laaturyhmä & Soukainen, 2015, 4).	13
Kuvio 2. Varhaiskasvatuksen perustehtävät (Koivunen 2009, 12).	15
Kuvio 3. Perhepäivähoidon ominaispiirteet (Välimäki 2015).	20
Kuvio 4. Perhepäivähoitajan ammattitutkinnon muodostuminen (OPH 2013).	21
Kuvio 5. Yksityisen päivähoiton valvonnan tasot.	29
Kuvio 6. Kehittämisprosessin tehtäväkokonaisuudet (Toikko & Rantanen 2009, 56).	36
Kuvio 7. Kehittämishankkeen prosessikuvaus (mukaillen Salonen 2013; Toikko & Rantanen 2009).	38
Kuvio 8. Verkkosivuston käyttäjät.	49
Kuvio 9. Lähetetyt kyselyt.	50
Kuvio 10. Kyselyn vastausprosentti.	51

TAULUKOT

Taulukko 1. Yksityisen hoidon tuen kuntalisän määrät Turussa

25

LYHENTEET JA SANASTO

Blogi	(engl. weblog) Lyhennelmä sanoista web eli verkko ja log eli lokikirja (Rättilä 2007), nettisivu, jossa tekstit sijoittuvat aikajärjestykseen tuorein ylimmäisenä (Kortesus 2014).
Etusivu	(engl. front page) Verkkosivustolla oleva koko palvelun etusivu (Luukkonen 2004, Tolvanen 2009).
internet, Internet	(engl. the Internet, the Net) Maailmanlaajuinen, tiedonsiirrossa määräkäytäntöä noudattava avoin tietoverkko. Puhekielessä netti. (Luukkonen 2004, Kielitoimiston sanakirja 2016.)
Kela	Kansaneläkelaitos.
OKM	Opetus- ja kulttuuriministeriö.
Pääsivu	Viittaa verkkosivustolla etusivulla olevien osioiden pääsivuihin (Tolvanen 2009).
Tietoverkko	Tietokoneiden ja niiden välisten tiedonsiirtoyhteyksien muodostama järjestelmä. Maailmanlaajuinen tietoverkko internet tai Internet. Tietoverkon tarjoamat palvelut. (Kielitoimiston sanakirja.)
Verkkosivusto	Kirjoitetussa kielessä käytettävä termi puhekielen termeille www-sivusto, www-sivut, nettisivut, webbisivut (Tolvanen 2009).
Webmaster	(engl. webmaster) Verkkomestari, sivustovastaava, www-sivujen ylläpitäjä, www-sivujen ylläpitämisestä vastaava henkilö, sivuston hoitaja; verkkomestari voi vastata sekä sivuston teknisestä että sisällöllisestä ylläpidosta (Luukkonen 2004).

1 JOHDANTO

Uuden varhaiskasvatuslain ensimmäinen vaihe astui voimaan 1.8.2015, jolloin päivähoitolaki muuttui varhaiskasvatuslaiksi. Varhaiskasvatuslaki korostaa pedagogiikkaa määrittelemällä keskeiset tavoitteet varhaiskasvatukselle. Valtakunnallisten varhaiskasvatussuunnitelmien perusteiden suunnittelutyö on käynnissä ja niiden on tarkoitus valmistua lokakuussa 2016. Varhaiskasvatuslain mukaan jokaiselle lapselle on laadittava varhaiskasvatussuunnitelma. (Varhaiskasvatuslaki 19.1.1973/36; Laki lasten päivähoitosta annetun lain muuttamisesta 8.5.2015/580; OPH 2016.) Uudistukset varhaiskasvatuksessa tuovat haastetta perhepäivähoidon ohjaukseen ja perhepäivähoitajien työn kehittämiseen.

Turun kaupungin strategisessa ohjelmassa todetaan, että varhaiskasvatus on keskeinen toimintakokonaisuus lapsiperheiden palvelu- ja tukijärjestelmässä. Asiakkaiden tarpeet voivat olla hyvinkin monimuotoisia. Varhaiskasvatuksen palvelujen asiakaslähtöisyyttä kasvatetaan laajentamalla yhteistyötä yksityisten toimijoiden kanssa. Näin palvelujen tarjontaa voidaan monipuolistaa ja näin pystytään vastaamaan asiakkaiden muuttuviin tarpeisiin. Tavoitteina on, että kaupunki huolehtii päivähoitotarjonnan kattavuudesta ja varhaiskasvatuksen laadusta. (Strategiset ohjelmat 2014, 14.)

Kehittämishankkeen tavoitteena oli tukea yksityistä perhepäivähoitajaa työsäään ja tuoda tunnetuksi yksityistä perhepäivähoitoa yhtenä varhaiskasvatuksen vaihtoehtoista. Kehittämishankkeen tehtävinä oli tehdä verkkosivusto yksityiseen perhepäivähoitoon Turussa ja tehdä yksityisen perhepäivähoidon valvonnasta vastaavan perhepäivähoidon ohjaajan pedagogisen ohjaamisen suunnitelma.

Kehittämishanke toteutettiin yhteistyössä Turun kaupungin sivistystoimialan yhteisten palveluiden työntekijöiden ja Turussa toimivien yksityisten perhepäivähoitajien ja ryhmäperhepäivähoitajien kanssa. Kehittämishankkeen aikana koontuivat kehittämistyöryhmä ja työryhmät. Kehittämistyöryhmään osallistui kolme yksityistä perhepäivähoitajaa ja kaksi ryhmäperhepäivähoitajaa. Toisen

työryhmän kokoonpano oli varhaiskasvatuksen keskitetyssä palveluohjauksessa työskentelevät palveluohjaajat, varhaiskasvatusohjaaja ja aluepäällikkö. Toinen työryhmä muodostui hankittujen palveluiden tiimistä, jossa työskentelevät palvelujohtaja, kaksi aluepäällikköä, perhepäivähoidon ohjaaja ja toimistosihteerit. Kehittämistyöryhmissä ja työryhmissä käytettiin dialogista keskustelua ja aivoriipi – menetelmää lapputekniikalla Kehittämishanketta tukevaa tutkimusta tehtiin kyselyllä yksityisille perhepäivähoitajille. Kehittämishanke toteutettiin syksystä 2014 kevääseen 2016.

Kehittämishankkeen tuotoksena syntyivät verkkosivusto yksityiseen perhepäivähoitoon Turussa ja perhepäivähoidon ohjaajan pedagogisen ohjaamisen suunnitelma. Verkkosivusto auttaa yksityisiä perhepäivähoitajia, lasten vanhempia ja perhepäivähoidon ohjaajaa löytämään helposti tarvitsemaansa tietoa ja lomakkeita. Pedagogien ohjaamisen suunnitelma on runko perhepäivähoidon ohjaajalle perhepäivähoitajien työn tukemiseen

Kehittämishankkeen raportin alussa esittelen kehittämishankkeen taustaa, tavoitetta ja toimintaympäristön. Luvussa kolme käsittelen yksityistä perhepäivähoitoa varhaiskasvatuspalveluna, kerron varhaiskasvatuspalveluista ja ohjaavista asiakirjoista sekä esittelen yksityisen perhepäivähoidon muodot ja yksityisen hoidon tuen. Luvussa neljä käsittelen pedagogista ohjaamista yksityisessä perhepäivähoidossa yhtenä valvontaan liittyvänä alueena ja luvussa viisi kerron verkkosivustosta tiedottamisen välineenä. Kehittämishankkeen toteutumisen kuvaan luvussa kuusi. Raportin lopussa esittelen tuotosta ja arvioin hankkeen toteutumista.

2 KEHITTÄMISHANKKEEN TAUSTA JA TAVOITTEET

2.1 Kehittämishankkeen lähtökohdat ja tarve

Kehittämishankkeen taustalla olivat päivähoitolain muuttuminen varhaiskasvatuslaiksi ja siihen liittyvät muutokset, joita ovat esimerkiksi varhaiskasvatukselle asetetut kymmenen tavoitetta, osallisuus ja toiminnan arviointi. Varhaiskasvatuksessa on tehtävä lapselle varhaiskasvatussuunnitelma, myös perhepäivähoidossa. Valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma muuttuu lakiperustaiseksi määräykseksi, jota jokaisen ammattivarhaiskasvattajan on noudatettava. Ammatillinen varhaiskasvatus on suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa. (Parrila 2016; Varhaiskasvatuslaki 19.1.1973/36; Laki lasten päivähoitosta annetun lain muuttamisesta 8.5.2015/580.) Se vaatii perhepäivähoidon ohjaukselta pedagogista johtajuutta. Kun perhepäivähoitajien kanssa yhdessä käsitellään lapsen hyvän päivän elementtejä ja arjen haasteita, niin sanallistetaan ja avataan varhaiskasvatuksen käsitteitä. Tähän tarvitaan pedagogisen johtamisen suunnitelmaa. (Parrila 2016.)

Laki yksityisistä sosiaalipalveluista koskee myös yksityisiä perhepäivähoitajia. Lain mukaan valvontaa toteutetaan ensisijaisesti tarpeellisen ohjauksen ja neuvonnan antamisena palvelujen tuottajalle sekä seuraamalla toiminnan kehitystä palvelujen tuottajan kanssa yhteistyössä. (Laki yksityisistä sosiaalipalveluista 22.7.2011/ 922.) Tämä lain määritelmä oli lähtökohtana kehittämishankkeelle. Perhepäivähoidon ohjaajalla oli tarve kehittää toimintaansa ja saada tietää yksityisten perhepäivähoitajien ajatuksia tarpeellisesta ohjauksesta ja neuvonnasta. Turun kaupungin varhaiskasvatuksessa on syksystä 2011 lähtien työskennellyt perhepäivähoidon ohjaaja, jonka vastuulla on yksityisen perhepäivähoidon valvonta. Valvontaa toteutetaan ohjauksena, neuvontana ja toiminnan seuraamisena, joita ovat koulutusiltojen järjestäminen kerran toimintakaudessa, tiedottaminen sähköpostilla tai kirjeitse ja ohjaus- ja valvontakäynnit. Yksityistä perhepäivähoitoa valvovalla perhepäivähoidon ohjaajalla on tarve tiedottaa asioista, niin että perhepäivähoitajilla on mahdollisuus palata niihin halutessaan myö-

hemminkin. Perhepäivähoidon ohjaajalla oli tarve saada lisää välineitä perhepäivähoitajien työn tukemiseen.

Perhepäivähoito on yksi tapa järjestää lasten päivähoito. Yksityisten perhepäivähoitajien määrä Turussa on pysynyt samana viime vuosina, kun taas kunnallisten perhepäivähoitajien määrä on laskenut (Lehti 2015). Yksityisestä perhepäivähoidosta on saatavana tällä hetkellä vähän tietoa Turun kaupungin verkkosivustolta. Kehittämishankkeen yhtenä lähtökohtana oli yksityisen perhepäivähoidon tunnetuksi tekeminen yhtenä varhaiskasvatuksen vaihtoehtoista. Perhepäivähoitoa on tutkittu vähän, sillä tutkimus- ja kehittämistoiminta on keskittynyt päiväkoteihin. Tämä voi johtua siitä, että perhepäivähoito koetaan intiiminä ja irrallisena muusta päivähoiton sektorista tai koulutus- ja tutkimustoiminnassa varhaiskasvatuksen sisältöjä käsitellään pääsääntöisesti päiväkotikon­tekstin näkökulmasta. (Parrila 2002b 19.)

Kehittämishanke liittyy Turun kaupungissa vuoteen 2029 ulottuvaan kaupunki­strategiaan Strategisen sopimuksen mukaan osaamista ja luovuutta tuetaan käyttämällä lähi-, verkko- ja etäpalveluja ja näin tuetaan henkilöstön osaamista. Kehittämishankkeessa otetaan huomioon vastuullisuus ja oikeudenmukaisuus ottamalla asiakkaat ja perhepäivähoitajat huomioon tasapuolisesti ja kehittämäl­lä toimintaa yhdessä heidän kanssaan. Yhtenä sitovana tavoitteena sivistystoi­mialalla on varhaiskasvatuspalveluiden lisääminen monipuolisesti ja yksityisen päivähoiton kasvattaminen. Myös perhepäivähoidon lisääminen on yksi toi­menpiteistä. (Turun kaupunginhallitus 14.4.2015 § 152; Turku 2029 kaupunki­strategia.)

2.2 Kehittämishankkeen tavoitteet ja kehittämistehtävät

Kehittämishankkeen tavoitteet ja kehittämistehtävät nojaavat lakiin yksityisistä sosiaalipalveluista, jossa todetaan, että valvontaviranomaisen on toteutettava valvontaa antamalla tarpeellista ohjausta ja neuvontaa palvelujen tuottajalle ja seuraamalla toiminnan kehitystä yhteistyössä palvelujen tuottajan kanssa. (Laki yksityisistä sosiaalipalveluista 922/2011). Kehittämishankkeen tavoitteet ja teh-

tävät liittyvät varhaiskasvatuslain velvoittaviin tavoitteisiin, toiminnan arviointiin ja varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteisiin.

Kehittämishankkeen tavoitteet ovat:

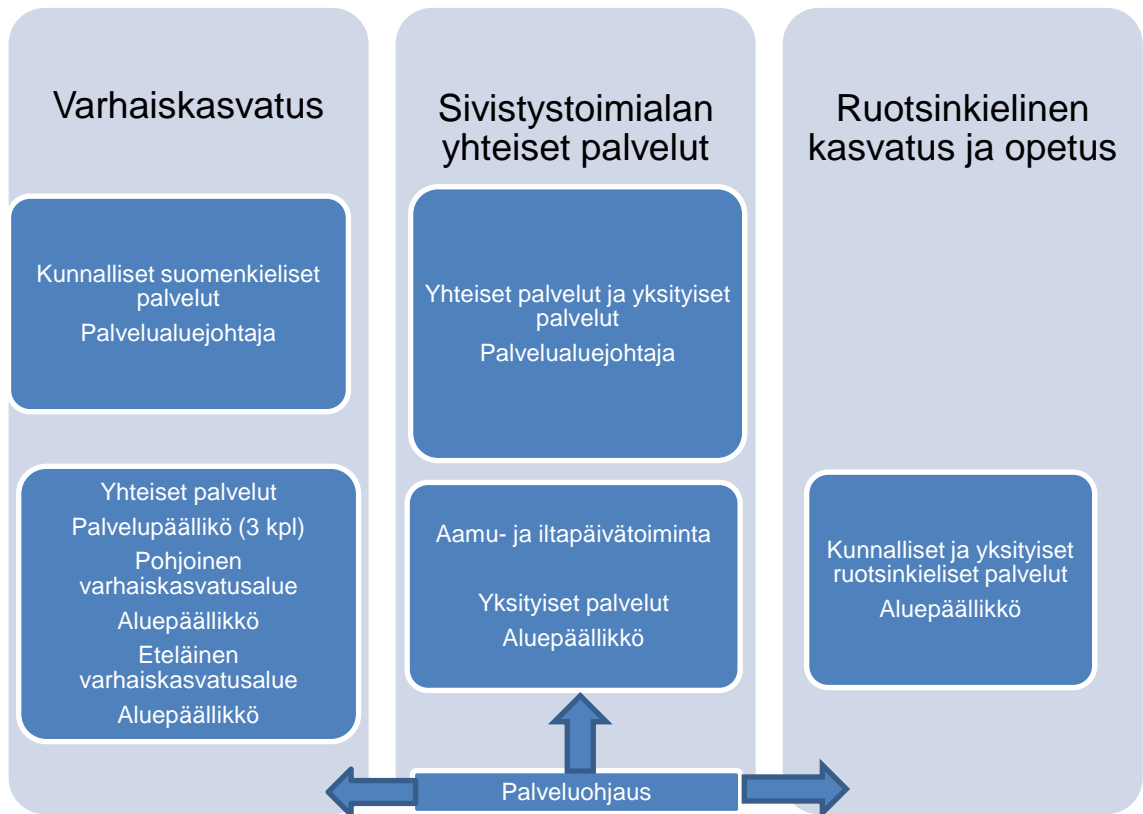
1. Tukea yksin työskentelevää perhepäivähoitajaa työssä.
2. Tuoda tunnetuksi yksityistä perhepäivähoitoa yhtenä varhaiskasvatuksen palveluista.

Kehittämistehtävät ovat:

1. Tehdä verkkosivusto yksityiseen perhepäivähoitoon Turussa.
2. Tehdä yksityistä perhepäivähoitoa valvovan perhepäivähoidon ohjaajan pedagogisen ohjaamisen suunnitelma.

2.3 Turun kaupungin varhaiskasvatus ja hankitut palvelut

Varhaiskasvatus on Turun kaupungissa osa sivistystoimialaa, jota johtaa toimialajohtaja. Sivistystoimiala järjestää kaupungin kasvatus- ja opetuspalveluita. Toimialalle kuuluvat suomen- ja ruotsinkielinen varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, iltalukio, aikuiskoulutus, oppisopimuskoulutus, suomen- ja ruotsinkielinen työväenopisto. (Turku 2016b.) Varhaiskasvatus jakaantuu kunnallisiin suomenkielisiin palveluihin, yhteisiin ja yksityisiin palveluihin sekä ruotsinkielisiin palveluihin. (Laaturyhmä & Soukainen 2015, 4).

Kuvio 1. Turun kaupungin varhaiskasvatustalveluiden organisaatiokaavio (mu-
kailien Laaturyhmä & Soukainen, 2015, 4).

Kuviossa 1 on kuvattu Turun kaupungin varhaiskasvatustalveluiden organisaatio. Varhaiskasvatuksessa on kaksi palvelualuejohtajaa. Toinen johtaa suomenkielistä varhaiskasvatusta ja toinen palvelualuejohtaja johtaa yhteisiä ja yksityisiä palveluita. Yhteisiin palveluihin kuuluvat koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta ja varhaiskasvatuksen keskitetty palveluohjaus, joka ohjaa asiakkaita kunnalliseen, yksityiseen ja ruotsinkieliseen varhaiskasvatukseen asiakkaiden tarpeet huomioiden. (Laaturyhmä & Soukainen 2015, 4-5.)

Varhaiskasvatusta järjestetään kunnallisena päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja avoimena varhaiskasvatustoimintana. Kaupungin ohjaamaa ja valvomaa yksityistä varhaiskasvatusta tuetaan palvelusetelillä ja yksityisen hoidon tuella. Yksityiset palveluntuottajat tuottavat päiväkotihoidon, ryhmäperhepäivähoitoa, perhepäivähoitoa, leikkitoimintaa ja esiopetusta. (Kaupunginhallitus 14.4.2015 § 152.) Yksityinen perhepäivähoito toimii yksityisen hoidon tuella ja Turussa on käytössä myös kuntalisä. Päiväkodit ovat pääsääntöisesti palvelusetelituottajia.

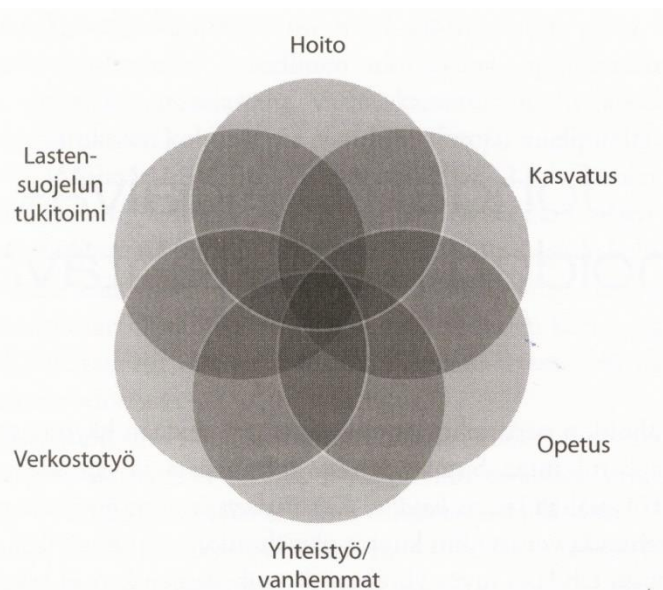
Yksityisten palveluiden tehtävänä on yksityisen päivähoidon valvonta, ohjaus, neuvonta ja toiminnan seuraaminen, josta vastaa hankitut palvelut –tiimi. Tiimissä työskentelevät palvelualuejohtaja, aluepäällikkö, perhepäivähoidon ohjaaja, ruotsinkielisen päivähoidon aluepäällikkö ja toimistos sihteeri. Palvelualuejohtaja on tiimin esimies ja hän vastaa omalta osaltaan päivähoidon ohjaukseen ja neuvontaan liittyvistä tehtävistä. Aluepäällikön vastuulla on yksityiset päiväkodit ja palveluseteliin liittyvät asiat. Perhepäivähoidon ohjaaja vastaa yksityisen perhepäivähoidon valvontaan liittyvistä tehtävistä ja yhdessä palvelualuejohtajan kanssa yksityisen hoidon tukeen liittyvistä asioista. Ruotsinkielisen päivähoidon aluepäällikkö vastaa ruotsinkielisten yksityisten päiväkotien valvonnasta, ohjauksesta, neuvonnasta ja toiminnan seuraamisesta. (Kulmala 2015.)

Turku 2029 kaupunkistrategiaa täydentää kaksi strategista ohjelmaa, joista toinen on hyvinvointi ja aktiivisuus. Tavoitteina ovat, että kaupunki huolehtii päivähoitotarjonnan kattavuudesta ja varhaiskasvatuksen laadusta, että kaupunki monipuolistaa yhteistyössä yksityisten toimijoiden kanssa varhaiskasvatuksen palvelutarjontaa, laajentaa palveluvalikoimaansa ja suuntaa palvelutarjontaa päiväkotipalveluita kevyempiin toteuttamisvaihtoehtoihin. (Turku 2029 kaupunkistrategia, Strategiset ohjelmat 2014, 14.) Hankitut palvelut -tiimi tekee tiivistä yhteistyötä yksityisten tuottajien kanssa.

3 YKSITYINEN PERHEPÄIVÄHOITO VARHAISKASVATUSPALVELUNA

3.1 Varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatuslaissa puhutaan varhaiskasvatuksesta päivähoidon sijaan. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan pedagogiikkaan painottuvaa lapsen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, joka on suunnitelmallista ja tavoitteellista. Varhaiskasvatuslakia sovelletaan kunnan, kuntayhtymän sekä muun palveluntuottajan järjestämään varhaiskasvatukseen, jota annetaan päiväkodissa, perhepäivähoidossa tai muuna varhaiskasvatuksena. (Varhaiskasvatuslaki 19.1.1973/36; Laki lasten päivähoidosta annetun lain muuttamisesta 8.5.2015/580.) Varhaiskasvatuksen ydintehtävät ovat hoito, kasvatusta ja opetus. Perustehtäviin sisältyvät myös vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö, verkostotyö ja lastensuojelun tukitoimi. (Koivunen 2009, 11; Opetus- ja kulttuuriministeriö 2016.) Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista ja tukea edistää hyvinvointia (OKM 2016). Kuviossa 1 on kuvattu varhaiskasvatuksen perustehtävät.

Kuvio 2. Varhaiskasvatuksen perustehtävät (Koivunen 2009, 12).

Hoidon, kasvatuksen ja opetuksen tavoitteena on lapsen kaikinpuolinen hyvinvointi sekä turvallinen ja lämmin vuorovaikutus. Verkostotyö on työskentelyä vanhempien ja yhteistyökumppaneiden kanssa, joita ovat esimerkiksi neuvolat, sosiaalityö, puhe- ja toimintaterapeutit ja alkuopetuksen opettajat. Kasvattajan ja vanhempien välinen dialogi on kaiken yhteistyön perusta. Lapselle voidaan myöntää päivähoitopaikka lastensuojelun työntekijän suosituksen mukaan lastensuojelun tukitoimena, jolloin säännöllinen päiväohjelma, ihmissuhteet, turvallisuus ja pedagoginen toiminta antavat lapselle tarvittavan tuen. Varhaiskasvatuksen tehtävänä on kasvatuksellisen tasa-arvon toteutuminen ja ehkäistä syrjäytymistä. (Koivunen 2009, 12-16.)

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on edistää jokaisen lapsen kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia iän ja kehitystason mukaan. Varhaiskasvatus tukee lapsen oppimisedellytyksiä ja edistää elinikäistä oppimista ja näin toteuttaa koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista. Leikki, liikkuminen, taiteelliset ja kulttuuriperintöön liittyvät kokemukset antavat mahdollisuuden monipuolisen pedagogisen toiminnan toteuttamiseen. Näiden avulla mahdollistetaan myönteisiä oppimiskokemuksia. Varhaiskasvatusympäristön tulee olla kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on turvata lasta kunnioittava toimintatapa ja pysyvät vuorovaikutussuhteet lasten ja varhaiskasvatushenkilöstön välillä. (Varhaiskasvatuslaki 19.1.1973/36; Laki lasten päivähoidosta annetun lain muuttamisesta 8.5.2015/580.)

Kaikilla lapsilla tulee olla mahdollisuus osallistua varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatuksessa tulee antaa valmiuksia ymmärtää ja kunnioittaa kulttuuriperinnettä, sukupuolten tasa-arvoa, kielellistä, kulttuurista, uskonnollista ja katsomuksellista taustaa. Varhaiskasvatuksessa tulee tunnistaa ja tukea lasta yksilöllisesti ja tarvittaessa olla monialaisessa yhteistyössä. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on kehittää lapsen vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja antamalla lapselle mahdollisuuden toimia vertaisryhmässä. Lasta ohjataan eettisesti vastuulliseen ja kestävään toimintaan, toisten ihmisten kunnioittamiseen ja yhteiskunnan jäsenyyteen. Varmistetaan lapsen mahdollisuus osallistua ja saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on toimia yhdessä lapsen ja

huoltajan kanssa lapsen tasapainoisen kehityksen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin parhaaksi. Varhaiskasvatuksessa tuetaan lapsen huoltajaa kasvatustyössä. Kaikki nämä tavoitteet löytyvät varhaiskasvatuslaista. (Varhaiskasvatuslaki 19.1.1973/36; Laki lasten päivähoidosta annetun lain muuttamisesta 8.5.2015/580.)

3.2 Varhaiskasvatusta ohjaavat asiakirjat

Varhaiskasvatuksen asiantuntijavirasto on opetushallitus. Varhaiskasvatuksen suunnittelusta, ohjauksesta, valvonnasta ja lainsäädännön valmisteluista vastaa opetus- ja kulttuuriministeriö. Vuoden 2012 loppuun on sosiaali- ja terveysministeriö vastannut lasten päivähoidon hallinnosta ja se vastaa edelleen lasten kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen valtion hallinnon tehtävistä. (Kahiluoto 2014, 27.) Varhaiskasvatusta koskevaa lainsäädäntöä uudistetaan vaiheittain. Ensimmäisen vaiheen lakimuutokset tulivat voimaan 1.8.2015 ja lasten päivähoidosta annetun lain nimi muuttui varhaiskasvatuslaiksi. Lain toisen vaiheen valmistelut ovat edelleen käynnissä keväällä 2016. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2016.)

Varhaiskasvatuslain (19.1.1973/36) ja lain lasten päivähoidosta annetun lain muuttamisesta (8.5.2015/580) mukaan opetushallitus laatii valtakunnalliset varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden tarkoituksena on ohjata varhaiskasvatuksen laadun kehittämistä, toteuttaa varhaiskasvatuksen tavoitteita ja edistää varhaiskasvatuksen yhdenvertaista toteuttamista. Varhaiskasvatuksen toteuttamisen keskeiset sisällöt, lasten vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö, monialainen yhteistyö ja lapsen varhaiskasvatussuunnitelman sisältö määrätään varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa. Valtakunnallisten varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden pohjalta laaditaan paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat, jotka voivat olla palveluntuottaja-, yksikkö- ryhmä- tai toimintamuotokohtaisia. Paikalliset suunnitelmat otetaan käyttöön viimeistään 1.8.2017. Sitä ennen sovelletaan ja laaditaan suunnitelmia, joita kunnissa ja muilla palvelun tuottajilla on käytössä. (OKM 2015.)

Jokaiselle lapselle laaditaan henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma päiväkodissa ja perhepäivähoidossa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteena on lapsen yksilöllisyyden ja vanhempien näkemysten huomioiminen toimintaa järjestettäessä. Vanhempien ja varhaiskasvattajan yhteisen keskustelun tuloksena syntyneet tavoitteet kirjataan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Siihen kirjataan myös toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi ja miten varhaiskasvatus tukee lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia. Lapsi voi osallistua varhaiskasvatussuunnitelman laatimiseen hänelle sopivalla tavalla. Suunnitelman toteutumista seurataan ja arvioidaan yhdessä vähintään kerran vuodessa, tarvittaessa useammin. Lasten varhaiskasvatussuunnitelmien perusteella suunnitellaan lapsiryhmän varhaiskasvatussuunnitelma, jolloin nivotaan jokaisen lapsen yksilölliset tavoitteet päivähoidon arkeen. (Varhaiskasvatuslaki 19.1.1973/36; Laki lasten päivähoidosta annetun lain muuttamisesta 8.5.2015/580; THL 2015.)

Varhaiskasvatuksen lainsäädännön taustalla on Yhdistyneiden kansakuntien lapsen oikeuksien sopimus ja Suomen perustuslaki 11.6.1991/731. Lapsen oikeuksien sopimus velvoittaa sopimusvaltioita turvaamaan lapsille oikeuden suojeluun, huolenpitoon, osallistua itseään koskevaan päätöksentekoon ja yhteiskuntaelämään sekä osuuden yhteiskunnan voimavaroista. Keskeisiä periaatteita sopimuksessa ovat lapsen etu, oikeus elämään ja syrjinnän kieltäminen. Lapsen näkemykset on otettava huomioon kehitystason ja iän mukaisesti. Sopimuksen mukaan työssäkäyvien vanhempien lapsilla on oikeus hyödyntää lastenhoitopalveluita ja jokaisella lapsella on oikeus saada opetusta. Suomen perustuslain mukaan lapsen varhaiskasvatukseen vaikuttavia perusoikeuksia ovat yhdenvertaisuus, sosiaaliset ja sivistykselliset oikeudet varallisuudesta riippumatta, oikeusturva ja perusoikeuksien ja riittävien palveluiden turvaaminen. (Asetus lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen voimaansaattamisesta sekä yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain voimaantulosta 21.8.1991/60; Pekuri 2014, 22-25.)

3.3 Perhepäivähoito varhaiskasvatuspalveluna

Perhepäivähoitoa¹ voi kutsua vanhimmaksi päivähoidon muodoksi. Suomessa perhepäivähoito on syntynyt hoitojärjestelmänä perheistä itsestään äitien työsäkäynnin yleistyessä. Keskiluokkaiset perheet alkoivat itse järjestää hoitoa lapsilleen. Perhepäivähoito oli jo silloin parhaimmillaan kodinomainen, joustava ja lapsen yksilöllisiä tarpeita kunnioittava. (Välimäki 1998, 128, 132; Parrila 2002b, 25.) Näitä perhepäivähoidon ominaispiirteitä arvostetaan tänäkin päivänä. Vuoden 1973 päivähoitolaissa perhepäivähoito rinnastettiin tasavertaiseksi päivähoitomuodoksi päiväkotitoiminnan kanssa ja kunnallisen perhepäivähoidon asema selkiytyi hallinnollisesti. Perhepäivähoidon kunnallistaminen vaikutti yksityiseen perhepäivähoitoon siten, että yksityisistä perhepäivähoitajista osa jatkoi yksityisenä, osa lopetti kokonaan ja osa siirtyi kunnalliseksi perhepäivähoitajaksi. (Parrila 2005, 26.)

Perhepäivähoito on omaleimaista, kokemuksen ja koulutuksen hiomaa varhaiskasvatusta (Välimäki 2015). Perhepäivähoitajan arvopohjana on toimia vastuullisena ja kasvatustietoisena varhaiskasvattajana, jonka työskentelyssä ovat läsnä hyvä vuorovaikutus, myötäelämisen taito, toisten huomioonottaminen, suvaitsevaisuus, rehellisyys ja aitous. Perhepäivähoitaja huomioi lapsen tarpeet ja edun kaikissa tilanteissa. Perhepäivähoitaja suojelee lapsuutta tärkeänä elämänvaiheena ja antaa lapselle oikeuden iloon, leikkiin, turvallisiin rajoihin ja kasvurauhaan. (OPH 2013, 46.) Kuviossa 3 luetellaan perhepäivähoidon ominaispiirteet Välimäen (2015) mukaan.

---

¹ Perhepäivähoito mainittiin ensimmäisen kerran Suomessa virallisissa asiakirjoissa komiteamietinnössä vuonna 1951 uutena lasten hoidon toimintamuotona. Siinä todettiin, että ”Yliherkille, heikoille tai muuten joukkokäsittelyyn vaikeasti soveltuville lapsille pitäisikin tällaisen sijoituksen olla laitossijoitusta edullisempi.” (Välimäki 1999, 128.)

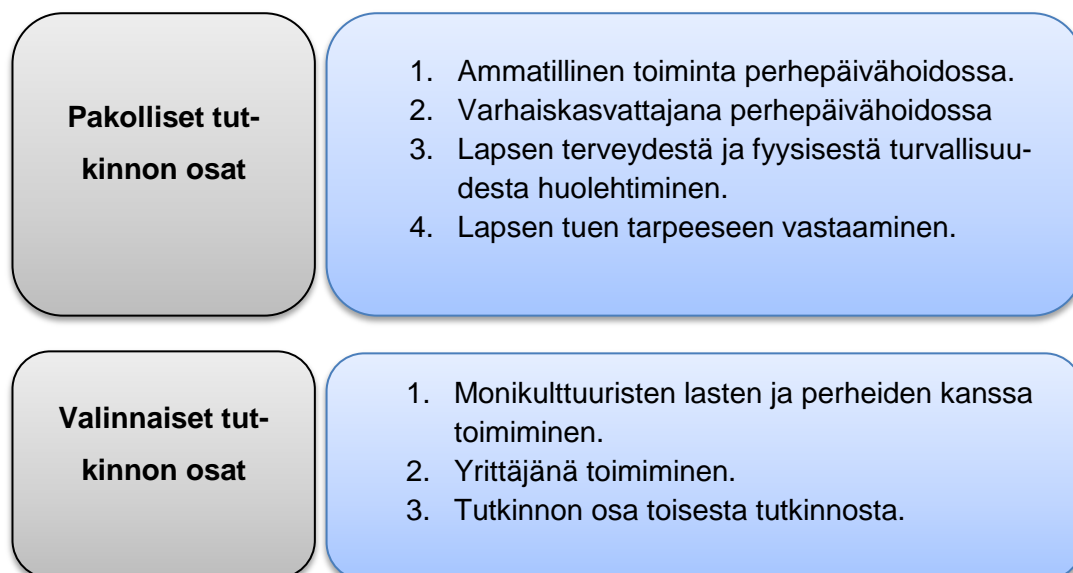

Kuvio 3. Perhepäivähoidon ominaispiirteet (Välimäki 2015).

Perhepäivähoitajan työ on hyvin kokonaisvaltaista ja siihen sisältyy hoito, kasvatusta ja opetus. Pieni lapsiryhmä mahdollistaa jokaisen lapsen yksilöllisen kohtaamisen ja ajan antamisen kaikille. Ulkoilujen aikana pieni ryhmä suurenee esimerkiksi perhepäivähoitajien tavatessa toisiaan. Perhepäivähoitaja voi mahdollistaa lapsille rauhan leikkiä sekä kiireettömän ja joustavan päiväohjelman. Kotona työskennellessään perhepäivähoitaja vastaa siivouksesta ja monipuolisen, terveellisen ruoan valmistuksesta, toisinaan lasten kanssa yhdessä. Perhepäivähoitoryhmässä eri-ikäisten lasten kanssa omatoimisuuden tukeminen, vertaisoppiminen ja -opetus mahdollistuvat. (Välimäki 2015.) Lapsen kasvun ja kehityksen perusta on lämmin ja läheinen vuorovaikutus. Perhepäivähoitajalla on vastuu vuorovaikutuksen laadusta. (Nivalainen 2007, 12.)

Vuonna 2000 valmistuivat ensimmäisen kerran perhepäivähoidon ammattitutkinnon perusteet opetushallituksen määräyksenä. Näin yhtenäistettiin perhepäivähoitajien koulutusta. Tämä oli perhepäivähoidon sisällön kehittämisen kannal-

ta tärkeä edistysaskel. Tutkinnon perusteita on uusittu myös vuosina 2006 ja 2013. (Alila & Kinos 2014, 18.) Perhepäivähoitajan ammattitutkinto muodostuu neljästä pakollisesta ja vähintään yhdestä valinnaisesta osasta (OPH 2013, 13).

Kuvio 4. Perhepäivähoitajan ammattitutkinnon muodostuminen (OPH 2013).

Perhepäivähoitajan ammattitutkinto on toisen asteen ammattitutkinto, joka suoritetaan näyttötutkintona. Ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen pituus muodostuu jokaisen opiskelijan työkokemuksesta ja aikaisemmista opinnoista tehdyn henkilökohtaisen suunnitelman mukaan. (Tampereen seudun ammatitopisto 2016.) Tutkinnon perusteissa vaadittu ammattitaito osoitetaan tutkintotilaisuuksissa aidossa työympäristössä ja omissa työtehtävissä, monasti perhepäivähoitajan luona. Tutkinnon suorittaja osoittaa kattavasti tutkinnon perusteissa edellytetyn ammatillisen osaamisen käytännön työssä ja kirjallisessa näyttösuunnitelmassa. Perhepäivähoitajan ammattitutkinnon arviointi on kolmikantainen ja arvioijaryhmän muodostavat työnantajan, työntekijän ja opettajan edustajat. Ammattitaitovaatimukset on muodostettu työelämän tehtävä- ja taitovaatimuksista. (OPH 2013, 15-16.) Perhepäivähoitajan ammattitutkinnon sisältö on monipuolinen ja kattaa perhepäivähoitaja työssä tarvittavat osaamisalueet.

3.4 Yksityisen perhepäivähoidon muodot ja yksityisen hoidon tuki

Varhaiskasvatuslaissa (19.1.1973/36) määritellään yksityisen perhepäivähoito lasten päivähoidoksi, jonka yksityinen henkilö tuottaa korvausta vastaan harjoittamalla liike- tai ammattitoimintaa. Perhepäiväkoti on yksityiskoti tai muu kodinomainen paikka, jossa järjestetään varhaiskasvatusta. Yksityisen perhepäivähoitajan on tehtävä kirjallinen ilmoitus toiminnasta ennen sen aloittamista perhepäivähoidon ohjaajalle. (Laki lasten päivähoidosta annetun lain muuttamisesta 8.5.2015/580.) Perhepäivähoidossa on kaksi eri tavalla organisoitua hoitomuotoa, jotka ovat yksityinen, valvottu, perhepäivähoito ja kunnallinen, ohjattu, perhepäivähoito. Kunnalliset perhepäivähoitajat ovat kaupungin työntekijöitä ja heidän esimiehensä on perhepäivähoidon ohjaaja tai muu päivähoidon esimies. (Parrila 2005, 24.) Turussa yksityisen perhepäivähoidon valvonnasta vastaa perhepäivähoidon ohjaaja, jonka vastuualueena on koko kaupunki. Aiemmin valvonta oli hajautettu kunnallisen päivähoidon yksikköesimiehille. (Kulmala 2015.)

Perhepäivähoito hoitajan kotona

Yleisin perhepäivähoidon muodoista on hoitajan kotona tapahtuva perhepäivähoito. Perhepäivähoitaja työskentelee omassa kodissaan hoitaen enintään neljää alle kouluikäistä lasta, omat alle kouluikäiset lapset mukaan lukien. Näiden lisäksi perhepäivähoitoryhmässä voi olla osapäiväisesti esikoululainen tai koulunkäynnin aloittanut lapsi. (Asetus lasten päivähoidosta. 16.3.1973/239; Parrila 2002a, 19.)

Yksityinen perhepäivähoitaja on yksityisyrittäjä. Perhepäivähoitajan tulee olla kunnan hyväksymä. Perhepäivähoidon ohjaaja hyväksyy hoitajan käymällä tarkastuskäynnillä perhepäivähoitajan luona. Tällöin tarkastetaan perhepäivähoitajan kodin toimivuus ja turvallisuus sekä haastatellaan perhepäivähoitaja. Tarkastuskäyntiä varten on käytössä tarkastus-, turvallisuus- ja vaitiolositoumuslomakkeet, jotka täytetään yhdessä perhepäivähoitajan kanssa. Aloittavalla perhepäivähoitajalla on mahdollisuus myös esittää kysymyksiä ja käynti on keskustelevalta ja dialoginen. Uusi perhepäivähoitaja saa tukea ja tietoa aloittaessaan

työnsä perhepäivähoidon ohjaajan lisäksi, kollegoilta, kokeneilta perhepäivähoidajilta ja yksityisten perhepäivähoitajien yhdistykseltä, jos hän osaa apua pyytää ja kokee sen tarpeelliseksi. Tuen saantiin vaikuttaa perhepäivähoitajan oma aktiivisuus. (Kulmala 2015.)

Perhepäivähoitaja työskentelee yksin omassa kodissaan ja yksin työskentely voi monelle olla uusi tilanne ja se tuo haasteita jaksamiseen. Perhepäivähoitaja on vastuussa omasta työhyvinvoinnistaan. Perhepäivähoitajalla voi olla kollegoita lähistöllä ja tiivis yhteys heihin. Näin hän tuntee kuuluvansa työyhteisöön. Toisaalta voi olla, että perhepäivähoitaja työskentelee päivittäin yksin ja työtovereita ei ole lähistöllä. Työhyvinvointiin vaikuttaa henkilön fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen hyvinvointi. Pienilläkin muutoksilla joissain osa-alueilla vaikutetaan työhyvinvointiin. (Juuti & Vuorela 2015, 85-87.)

Omassa kodissa työskenteleviä yksityisiä perhepäivähoitajia oli 31.12.2015 Turussa 90. Kunnallisia perhepäivähoitajia oli 31.12.2015 Turussa 65. Se on 13 vähemmän kuin vuoden 2014 lopussa. (Lehti 2015.) Yksityisten perhepäivähoitajien määrä on pysynyt viime vuosina melko samana. Uusia yksityisiä perhepäivähoitajia aloittaa neljästä kuuteen vuosittain ja yhtä paljon lopettaa työn tai jää eläkkeelle. Perhepäivähoidon ohjaaja käy tarkastamassa uusia perhepäivähoitajia noin kymmenen vuosittain, joten jokainen heistä ei aloita perhepäivähoitajan työtä. (Kulmala 2015.) Uudet perhepäivähoitajat ovat usein pienten lasten äitejä, jotka haluavat hoitaa samalla omia lapsiaan kotona. Perhepäivähoito on ammatillista varhaiskasvatusta ja vaatii hoitajalta varhaiskasvatuksen tuntemista ja osaamista. (Mooney 2003, 124-125.) Monet uusista perhepäivähoitajista aloittavat perhepäivähoitajan ammattitutkinnon suorittamisen työskenneltyään ensin jonkin aikaa.

Ryhmäperhepäivähoito

Ryhmäperhepäivähoito tarkoittaa, että kaksi perhepäivähoitajaa työskentelee yhdessä hoitaen kahdeksaa lasta. Heillä on oma tarkastettu ja hyväksytty tila, jossa toimivat. Tätä kutsutaan ryhmäperhepäiväkodiksi. Ryhmäperhepäiväkodin tarkastuksen ja hyväksymisen suorittaa varhaiskasvatuksen, palo- ja pelastus-

laitoksen, ympäristöterveydenhuollon ja rakennusvalvonnan viranomaiset. Tiilaan tehdään käyttötarkoituksen muutos päivähoitotilaksi. Ryhmäperhepäivähoitoon sopivia tiloja on melko vaikea löytää valmiina ja remonttikulut ovat suuret, joten uusia ryhmäperhepäiväkoteja ei aloita kovin usein. (Kulmala 2015.)

Ryhmäperhepäivähoito on perhepäivähoidon ja päiväkotihoidon välimuoto. Parhaimmillaan ryhmäperhepäivähoidon toimintaan sisältyy päiväkodin ja perhepäivähoidon parhaita puolia. (Väisänen 2007, 10-12.) Ryhmäperhepäivähoidon vahvuutena on pieni ryhmä ja yksikkökoko sekä hoitajilla työyhteisön tuki (Parri-la 2007, 41). Ryhmäperhepäivähoito on perhepäivähoidon muodoista uusin ja toiminta alkoi 80-luvun lopussa (Väisänen 2007, 10). Turussa ryhmäperhepäivähoitoa on ainoastaan yksityisenä toimintana ja 31.12.2015 ryhmäperhepäiväkoteja oli 11, joista yksi toimii englanninkielellä (Lehti 2015).

Hoitajan palkkaaminen kotiin

Työsuhteinen hoitaja on perheen palkkaama hoitaja lapsille. 31.12.2015 Turussa oli noin 45 perhettä, joilla oli työsuhteinen hoitaja. (Lehti 2015.) Lasten vanhemmat valitsevat hoitajan, tekevät hänen kanssaan työsopimuksen ja hoitavat lakisääteiset työnantajavelvoitteet. Vanhemmat voivat palkata hoitajan yhdessä toisten vanhempien kanssa. Lapsiryhmän koko voi olla enintään neljä alle kouluikäistä lasta. Vanhemmat voivat hakea joko kotihoidon tukea tai yksityisen hoidon tukea hoitajan palkkaamiseen. Jos hoitaja palkataan yksityisen hoidon tuella, niin kunnan, perhepäivähoidon ohjaajan, tulee hyväksyä työsuhteinen hoitaja. (Kela 2016a.)

Lasten yksityisen hoidon tuki

Lasten yksityisen hoidon tuella järjestetty päivähoito on vaihtoehto kunnalliselle tai palvelusetelillä tuotetulle päivähoidolle. Turussa yksityisen perhepäivähoidon tukimuotona on yksityisen hoidon tuki. Yksityinen perhepäivähoitaja määrittelee lasten päivähoitomaksun ja se koostuu tuen lisäksi vanhempien maksamasta osuudesta. Vanhemmat hakevat yksityisen hoidon tukea Kelalta, joka maksaa sen suoraan perhepäivähoitajalle. Yksityisen hoidon tukeen sisältyvät hoitoraha, hoitolisä perheen tulojen mukaan ja kuntalisä kotikunnan mukaan. Turussa kun-

talisän suuruus vaihtelee hoitomuodoittain ja määräytyy lapsen iän mukaan päivähoiton ollessa yli 25 tuntia viikossa. (Kela 2015.) Kuntalisä on merkittävä lisä lasten yksityisen hoidon tukeen. Näin yksityinen perhepäivähoito on mahdollinen vaihtoehto monelle perheelle.

Taulukko 1. Yksityisen hoidon tuen kuntalisän määrät Turussa (Turku 2016c).

Kuntalisä Turussa			
Hoitomuoto	Alle 3-vuotias kokopäivähoito €/kk	Yli 3-vuotias kokopäivähoito €/kk	Esikoululainen €/kk
Päiväkoti	600 €/kk	360 €/kk	195 €/kk
Ryhmäperhepäivähoito	585 €/kk	425 €/kk	165 €/kk
Perhepäivähoito	390 €/kk	245 €/kk	115 €/kk
Työsopimussuhteinen hoitaja	400 €/kk	330 €/kk	150 €/kk

Hoitoraha on kaikille yksityisen hoidon tukeen oikeutetuille lapsille 173,74 euroa kuukaudessa. Tulosidonnainen hoitolisä on maksimissaan 146,11 euroa kuukaudessa. (Kela 2016b.)

4 PEDAGOGINEN OHJAAMINEN YKSITYISESSÄ PERHEPÄIVÄHOIDOSSA

4.1 Pedagoginen johtaminen

Pedagoginen johtaminen on konkreettista oppimista edistävää toimintaa. Sen tarkoituksena on edistää suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti henkilöstön oppimista ja jatkuvaa pedagogiikan kehittämistä perustehtävän suunnassa. (Parrila 2016.) Pedagoginen johtaminen on perustehtävän johtamista, jolloin tuetaan työntekijää siinä, että hänellä on tarvittavaa osaamista työnsä suorittamiseen (Soukainen 2015, 180).

Pedagoginen johtaminen vaikuttaa toimintaympäristöön, jossa pedagogiikka toteutuu (Nivala 1999, 18). Tutkimusten tulosten perusteella pedagoginen johtajuus vaatii pedagogiikan tuntemista ja sen arvon tunnustamista. Pedagogiikkaa ei voi jättää johtamatta. (Fonsén 2014, 26.) Varhaiskasvatuksessa pedagogisella johtajuudella tähdätään lapsen hyvään kasvuun, oppimiseen ja hyvinvointiin. Tätä tuottaakseen tulee pedagogiikan olla laadukasta ja sisältää arvokeskusteluja sekä toiminnan arvioinnin, avoimen tarkastelun ja kehittämisen. (Fonsén 2014, 194.)

Pedagogisen johtajan pitää työskennellä monenlaisissa rooleissa. Hän on valmentaja, suunnan näyttäjä, tukija ja arvioija. Pedagogisella johtajalla on kokonais käsitys henkilöstön osaamisesta ja visio siitä, miten ja millä menetelmillä pedagogista osaamista viedään eteenpäin. Hänellä on kyky kysyä oikeita kysymyksiä. Häneltä vaaditaan monenlaista osaamista ja substanssialueen tuntemista ja tietoa. Pedagoginen johtaja näyttää suunnan ja tiedostaa, missä ollaan nyt ja mihin ollaan menossa. (Parrila 2016.)

Pedagoginen johtajuus ansaitaan konkreettisilla teoilla. Johtajuus on ihmisiin vaikuttamista ja siinä käytetään valtaa. Tavoitteen saavuttaminen, vastuu ja halu johtaa ovat pedagogisen johtajuuden osa-alueita. (Parrila 2016.) Pedagoginen johtajuus toteutuu arvovalintoina kaikissa päätöksissä. Pedagoginen johta-

minen on haasteellista, sillä johtajan omat pedagogiset taidot, tietämys, välineet ja menetelmät voivat olla puutteellisia. Pedagogiseen johtamiseen tarvitaan aikaa ja organisaation johdon tukea. (Fonsén 2014, 106-110).

Pedagogisen johtamisen menetelmiä ovat pedagogisen keskustelun ylläpitäminen ja herättäminen, rakenteiden luominen pedagogiselle keskustelulle, pedagogisen johtajuuden jakaminen, työhyvinvoinnista huolehtiminen, oman pedagogisen kompetenssin ylläpitäminen ja johtajuuden haltuunotto sekä ajan varaaaminen pedagogiselle johtajuudelle. (Fonsén 2014, 111-121.) Kasvatusyhteisöissä käydään arvokeskustelua ja määritellään käsitteitä, jotta kaikilla on yhteinen näkemys kasvatuksen tavoitteista. Pedagogisella johtajalla tulee olla kyky kysyä oikeita asioita ja haastaa kasvattajat pohtimaan lasten kasvatukseen liittyviä kysymyksiä. Mitä lähemmäs keskusteluissa mennään kunkin omaa työtä ja arkea, sitä innostavampaa se on ja sillä on vaikutusta kasvattajan kehittymiseen. (Parrila 2016.)

Vastuu pedagogisesta johtajuudesta jakaantuu monille tahoille, sillä jokaisella työntekijällä on oma ammatillinen vastuu työn kehittämisestä ja arvioinnista. Jos johtaja ei ota haltuun pedagogista johtajuutta, on seurauksena pahoinvoiva työyhteisö. Johtaminen on valinta ja siihen voi kasvaa ja kehittyä. Johtamiseen liittyy halu johtaa. Pedagogisella johtajalla on visio, suunta, mihin mennään ja missä ollaan nyt. Johtajan on ymmärrettävä oppimisprosessin hitaus. (Parrila 2016.)

4.2 Perhepäivähoidon ohjaajan rooli yksityisessä perhepäivähoidossa

Perhepäivähoidon ohjaaja on vastuussa perhepäivähoidon pedagogisesta johtamisesta. Kunnallisilla perhepäivähoitajilla on esimiehenä perhepäivähoidon ohjaaja tai muu päivähoidon esimies, jolloin johtamisvastuu on selkeä. Johtaminen on asema organisaatiossa, johon kuuluu työtehtävinä päivittäisjohtaminen ja hallinnointi (Hujala ym. 2011, 290). Yksityisten perhepäivähoitajien ollessa yksityisyrittäjiä on perhepäivähoidon ohjaajan roolina olla valvova viranomainen. Samalla perhepäivähoidon ohjaajan tulee kantaa vastuuta varhaiskasvatuksen

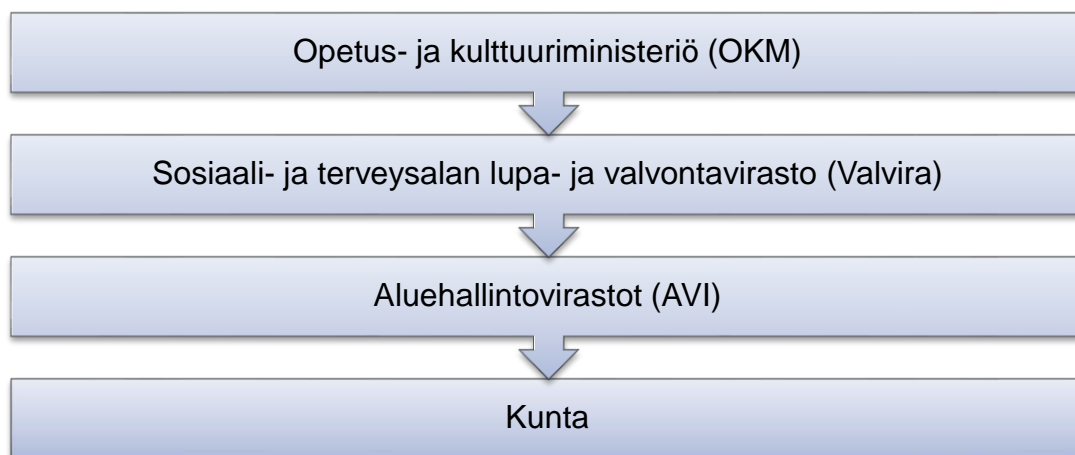
laadusta ja pedagogisesta johtajuudesta. Kun johtajuus ei ole liitetty esimiestyöhön, niin pedagogisen johtamisen termin käyttäminen herätti keskustelua kehittämishankkeen aikana työryhmässä. Tässä kehittämishankkeessa käytetään pedagogisesta johtamisesta yksityisessä perhepäivähoidossa käsitettä pedagoginen ohjaaminen. Pedagoginen ohjaaminen sisältää pedagogisen johtajuuden elementit poissuljettuna esimiestyön.

Turussa yksityisen perhepäivähoidon valvonnasta vastaava perhepäivähoidon ohjaaja toteuttaa yksityisten päivähoitopalvelujen valvontaa antamalla palvelujen tuottamisessa tarpeellista ohjausta ja neuvontaa palvelujen tuottajalle sekä seuraa toiminnan kehitystä yhteistyössä palvelujen tuottajan kanssa – painopisteenä perhepäivähoito. Hän osallistuu asiakkaiden palveluntarpeiden arviointiin ja yksityisen päivähoiton suunnitteluun ja kehittämiseen. Perhepäivähoidon ohjaaja koordinoi yksityisen perhepäivähoidon palvelukokonaisuutta. Hän vastaa lasten yksityisen hoidon tuen käytännöistä ja hyväksyy työsuhteisten hoitajien kuntalisän. Perhepäivähoidon ohjaaja vastaa tiedottamisesta ja käytännön yhteistyöstä yksityisten palveluntuottajien kanssa. Hän osallistuu palveluohjaukseen painopisteenä yksityinen ryhmä- ja perhepäivähoito sekä työsuhteiset hoitajat. (Tehtäväkuvaus 2014.)

4.3 Yksityisen päivähoiton valvonta

Lasten päivähoiton yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluvat opetus- ja kulttuuriministeriölle (OKM 2015). Sosiaali- ja terveysalan lupa ja valvontaviraston (Valvira) tehtävänä on ohjata aluehallintovirastoja niin, että sosiaalihuollon lupahallinto, ohjaus ja valvonta ovat mahdollisimman yhdenmukaisia koko maassa. (Valvira 2015b.) Varhaiskasvatusta koskevan lainsäädännön ensimmäisessä vaiheessa Valviran toimivalta ja tehtävät säilyvät ennallaan (OKM 2015). Aluehallintovirastot (AVI) ohjaavat ja valvovat varhaiskasvatuksen palveluja omilla toimialueillaan. (AVI 2015). Kunnat valvovat alueellaan toimivia yksityisiä päivähoiton tuottajia. Hankittaessa palveluja yksityiseltä päivähoiton tuottajalta kunnan on oltava varma siitä, että hankittavat palvelut vastaavat sitä ta-

soa, jota edellytetään vastaavalta kunnalliselta toiminnalta. (Varhaiskasvatuslaki 19.1.1973/36; Laki lasten päivähoidosta annetun lain muuttamisesta 8.5.2015/580.)

Kuvio 5. Yksityisen päivähoiton valvonnan tasot.

Aluehallintovirastojen tehtäviin kuuluvat päivähoiton alueellinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta. Aluehallintovirastot edistävät kansalaisten oikeusturvan toteutumista ja käsittelevät valitusasioita ja kanteluita. Perustellusta syystä aluehallintovirastot voivat tarkastaa päivähoitoyksiköt ja tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta. Tarkastus voidaan tehdä myös perhepäivähoitajan kotiin, jos se on välttämätön asiakkaan aseman ja asianmukaisten palveluiden turvaamiseksi. Aluehallintovirastot pitävät rekisteriä, kunnilta saatujen tietojen mukaan, ilmoituksenvaraisista päivähoiton tuottajista. Rekisteriin merkitään vain yksityiset päiväkodit. Kunnat pitävät luetteloa yksityisistä ryhmä- ja perhepäivähoitajista. (Kahiluoto 2014, 29-30.)

4.4 Yksityisen perhepäivähoiton valvonta, ohjaus ja neuvonta

Laki yksityisistä sosiaalipalveluista koskee yksityisiä perhepäivähoitajia. Lain mukaan valvontaa toteutetaan ensisijaisesti tarpeellisen ohjauksen ja neuvonnan antamisena palvelujen tuottajalle sekä seuraamalla toiminnan kehitystä palvelujen tuottajan kanssa yhteistyössä. (Laki yksityisistä sosiaalipalveluista

22.7.2011/ 922.) Perhepäivähoidon ohjaaja tarkastaa ja hyväksyy yksityiset aloittavat perhepäivähoitajat. Valvontaan kuuluu ohjausta ja neuvontaa kotikäynneillä, koulutusiltojen järjestäminen sekä puhelimitse, kirjeitse ja sähköpostilla käytävä yhteydenpito. Perhepäivähoidon ohjaaja käy perhepäivähoitajan kanssa keskustelun, jos hänen toiminnastaan joku tekee huomautuksen. Perhepäivähoidon ohjaaja kirjaa huomautukseen sisältyvät asiat ja ne käsitellään perhepäivähoitajan kanssa valvontakäynnillä.

Laissa edellytetään, että yksityisten sosiaalipalvelujen tuottaja laatii omavalvontasuunnitelman kuuden kuukauden kuluessa toiminnan aloittamisesta (Laki yksityisistä sosiaalipalveluista 22.7.2011/ 922). Omavalvontasuunnitelma on yksityisen perhepäivähoitajan laatima kirjallinen suunnitelma, joka sisältää tietoa palveluista ja niiden toteuttamisesta. Omavalvontasuunnitelma perustuu riskien hallintaan ja palveluprosessia arvioidaan laadun ja asiakasturvallisuuden kannalta. Omavalvonnan tavoitteena on, että yksityinen perhepäivähoitaja arvioi omaa toimintaansa, kuulee lapsia ja vanhempia laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyvissä asioissa sekä ottaa asiakaspalautteet huomioon toiminnan kehittämisessä. Omavalvontasuunnitelmaa varten on lomake ja sen voi tehdä myös vapaamuotoisesti. Sen tulee olla julkisesti nähtävillä toimintayksikössä. (Valvira 2015a.)

5 VERKKOSIVUSTO TIEDOTTAMISEN VÄLINEENÄ

5.1 Varhaiskasvatus internetissä

Varhaiskasvatus ja päivähoito koskettavat suurta joukkoa tavallisia ihmisiä ja siksi se kiinnostaa myös mediaa. Päivähoidosta puhutaan mediassa toisinaan hyvin negatiivissävytteisesti; henkilöstöön ja toiminnan resursseihin kohdistetuista säästöistä, puutteellisista tiloista ja liian suurista lapsiryhmistä. Varhaiskasvatuksesta käydään keskustelua internetin keskustelupalstoilla ja sosiaalisessa mediassa. Kaikki julkiset ja yksityiset keskustelut ja median uutisointi luovat kuvaa ja ymmärrystä suomalaisesta päivähoitosta ja varhaiskasvatuksesta. (Sommers-Piironen 2012, 4,8.) Medialla on yhä merkittävämpi rooli kulttuurisamme ja ihmisten keskinäisessä sosiaalisessa toiminnassa. Media on jatkuvasti läsnä ja sillä on nykyään vaikutusta kaikille elämän osa-alueille. (Seppänen & Väliverronen 2012.)

Digitaalinen media on avoin ja jokainen käyttäjä voi valita tiedon mistä itse haluaa. Verkossa tavalliset käyttäjät luovat sisältöä ja tietoa, jota arvioidaan kollektiivisesti. (Rättiä 2007, 35.) Erilaiset mediatekstit, esimerkiksi blogikirjoitukset, ovat kirjoittajan näkemyksiä käsiteltävistä asioista. Median välittämän tiedon kautta ihmisille syntyy ajatuksia ja tietoa yhteiskunnasta. (Sommers-Piironen 2012, 12, 13.) Yhteiskunta digitalisoituu koko ajan enemmän (Ruokamo ym. 2016, 34). Internet on ollut suomalaisten tärkein media vuodesta 2011 lähtien, jolloin se ohitti ensimmäistä kertaa television. Taloustutkimuksen mukaan 38% 15-79 -vuotiaista eivät voisi luopua internetistä. (Taloustutkimus 2011, Pönkä 2014, 25.)

Viime vuosina vauhdilla kehittynyt tieto- ja viestintäteknologia on tuonut uusia toimintatapoja ja välineitä ihmisten välisiin sosiaalisiin käytäntöihin, erityisesti vuorovaikutukseen ja viestintään. Varhaiskasvatuksessa on lisätty sähköistä viestintää ja on otettu käyttöön digitaalisia kasvunkansioita ja blogeja tai muita varhaiskasvatustyötä näkyväksi tekeviä sovelluksia. Varhaiskasvatuksen on

kehitettävä asiakaslähtöisiä verkkopalveluita, sillä nuoret lapsiperheet ovat aktiivisia verkkopalveluiden ja median käyttäjiä. (Sommers-Piironen 2012, 12, 15.)

Mielikuvat ja elämykset vaikuttavat nykypäivän ihmisiin. Yhteisöjen ja organisaatioiden on pohdittava, miten ne haluavat tulla nähdyksi ja arvostetuksi yhteinä yhteiskunnan toimijana muiden joukossa. (Sommers-Piironen 2012, 19.) Digitaalinen media jakaantuu maksettuun mediatilaan, omaan mediatilaan ja ansaittuun mediatilaan. Maksettu mediatila on hakusanamainontaa ja sponsointia. Omaa mediatilaa ovat esimerkiksi verkkosivustot, sähköposti, yritysblogit ja kampanjasivut, jonne käyttäjä itse kirjoittaa ajatuksiaan. Tavoitteena on ansaittu mediatila, jolloin muut keskustelevat ja suosittelevat yritystä tai organisaatiota ja sen palveluja. Suosittelu on verkon valuutta. (Leino 2011; Juholin 2013, 270.) Varhaiskasvatuspalveluissa toisen käyttäjän suositus on ollut kautta aikojen tärkeällä sijalla palveluja valittaessa.

5.2 Verkkosivuston käyttö ja luominen

2000-luvun alkuun saakka internet oli tiedon valtatie² ja käyttäjä pystyi valitsemaan muiden valmiiksi tekemiä polkuja päästäkseen muiden pystyttämiin kohteisiin. Suurin osa ihmisistä käytti internetiä lukemiseen ja katseluun. (Hakola & Hiila 2012, 18.)

2000-luvun alku käynnisti sisältöjen ja julkaisemisen aikakauden. Silloin syntyi bloggaaminen blogialustalla, verkkosivupalvelulla, joka mahdollistaa päiväkirjaisen sisällöntuotannon. Blogialustat ovat helppokäyttöisiä ja tekstiä on helppo lisätä ja muuttaa valmiisiin pohjiin. Blogialustat mahdollistivat tiedon välittämisen kaikille kiinnostuneille. Yksi sosiaalisen median suosituimpia tuotteita on Facebook, joka on ollut avoin kaikille käyttäjille vuodesta 2006 alkaen. Sosiaalinen media muutti ihmisten verkkokäyttäytymistä ja internetistä tuli vuorovaikutuskanava. Nykyisin tietoa kulutetaan, tuotetaan ja jaetaan. (Hakola & Hiila

---

² Internet- käsite ”verkkojen verkko” ja ”tiedon valtatie” (The Information Superhighway) syntyi 70-luvulla. Internetiin kuului 1970-luvulla muutamia kymmeniä tietokoneita, 1980-luvun alussa niitä oli noin tuhat ja 90-luvulla jo satatuhatta. Vuonna 1996 internet oli ”valmis” ja sen jälkeen käyttäjien määrä, ohjelmistojen ja tietokoneiden muistikapasiteetti on koko ajan lisääntynyt. (Mäkinen 2006, 23-25.)

2012, 18-24, 192.) Verkkoviestinnän ja uutisoinnin aikajänne on muuttunut tuntien, päivien ja korkeintaan muutamien viikkojen sykleiksi (Sommers-Piironen 2012, 35). Tämä tuo haastetta organisaation verkkosivustojen päivittäjille.

Tiedonsiirtokapasiteetti on koko ajan kehittynyt ja kasvanut. Tiedonsiirrossa käytettiin ensin puhelinverkkoa ja nykyisin internetiä pystyy käyttämään langattomasti. Matkapuhelinteknologia ja internet ovat sulautumassa yhteen. Internetiä voi käyttää miltei joka paikassa. (Mäkinen 2006, 23-33.) Nuoret lapsiperheet kuuluvat Internet-sukupolveen, jolla on aina ollut pääsy nettiin. Heistä internet on media, työkalu ja kommunikoinnin väline. (Mäkinen 2006, 70.) Langattoman verkon ansiosta internetiin pääsee monessa paikassa ilmaiseksi vaikkapa omalla puhelimella.

Verkossa on tarjolla maksullisia ja ilmaisia blogipalveluja. Internet- yhteyden avulla voi helposti luoda blogin ja verkkosivuston muutamassa minuutissa. Sen päivittäminen ei vaadi käyttäjältä erityisiä teknisiä taitoja. (Rättilä 2007, 42; Seppänen & Väliaverron 2012, 192.) Blogin käyttötarkoitus voi olla henkilökohtainen päivä- tai muistikirja, ajankohtaisen asioiden kommentointikanava tai organisaation tiedotus- ja markkinointikanava. (Rättilä 2007, 42.) Tekijänoikeuksiin liittyvät asiat on huomioitava blogia tai verkkosivustoa päivitettäessä käyttämällä kuvia, tekstiä ja musiikkia, joihin on oikeudet (Mäkinen 2006, 112-117).

WordPress on web-pohjainen ja ilmainen blogin ja verkkosivuston tekemiseen tarkoitettu työkalu, jota tässä kehittämishankkeessa käytettiin verkkosivuston tekemiseen. Käyttäjän ei tarvitse osata koodata tai ohjelmoida, vaan sivuston luominen ja päivittäminen onnistuu kirjoittamalla tekstiä valmiiseen pohjaan. Verkkosivustoa voi päivittää helposti ja usein. WordPressissä on tuhansia valmiita pohjia, joita käyttäjä voi muokata mieleisekseen. Verkkosivustoa voi lukea ja päivittää myös mobiililaitteilla. (Moore 2013, 8, 114.) WordPressiä pystyy käyttämään suomenkielellä. (WordPress 2016).

5.3 Viestintä verkkosivustolla

Ruudulta lukeminen on hitaampaa kuin paperilta lukeminen, joten verkkotekstin pitää olla helppolukuista ja silmäilykelpoista. Helppolukuisuuden vaatimus ei johdu pelkästään lukunopeudesta, vaan siksi, että verkkotekstien lähellä on monia kilpailevia tekstejä vain parin klikkauksen päässä. Tekstin ollessa vaikeaselkoista ja monimutkaista, lukija etsii selkeämmän vaihtoehdon. Helppolukuisessa tekstissä ovat kielioppi ja oikeinkirjoitus kunnossa. Teksti verkossa on luettavaa, kun vältetään virkakieltä ja käytetään tuttuja termejä. Ohjeita kirjoitettaessa käytetään käskymuotoa ja sinutellaan ja kerrotaan konkreettisia esimerkkejä. (Moore 2013, 28; Korteso 2014, 21-23.)

Verkko tarjoaa organisaatioille uudenlaisen tavan olla yhteydessä asiakkaisiin. Asiakkaiden tuottamia sisältöjä seuraamalla, tilastoimalla, keräämällä ja analysoimalla voi löytää tietoa ja keinoja kehittää viestintää sekä muokata palveluita. Yritysten on ymmärrettävä, että organisaation toiminta ja brändi³ ovat asiakkaiden ja yrityksen yhteisesti muokkaamaa, eikä staattinen teos, joka päätetään suljetuissa kokoushuoneissa. Parhaimmillaan verkkosivusto kehittyy asiakkaiden tarpeiden perusteella (Hakola & Hiila 2012, 182-183.) Verkko voi tarjota varhaiskasvatukseen lasten vanhempien osallistamiseen uudenlaisia keinoja.

Luukkosen (2004) mukaan on hyvä, jos vastuun verkkosivuston sisällöntuotannosta ja päivittämisestä ottaa työntekijä, joka on käsiteltävän asian asiantuntija. Hänellä on paras asiantuntemus ja kokemus asiasta. Verkkosivustolla tulee olla konkreettista tietoa ja käytännön kuvauksia. Liioittelevat lupaukset ja laatusanat heikentävät uskottavuutta. Verkkosivujen on vastattava kävijän kysymyksiin ja etsittävä tieto on helposti löydettävissä. Hyvä verkkosivusto on yksinkertainen ja helppokäyttöinen. Visuaalinen ulkoasu herättää mielenkiintoa ja tukee tekstin sisältöä. (Lynch & Horton 2008, 54-55.) Hyvin suunniteltu verkkosivusto tukee ja helpottaa puhelimitse tai kasvokkain tapahtuvaa palvelu- ja neuvontayötä. Ajan

---

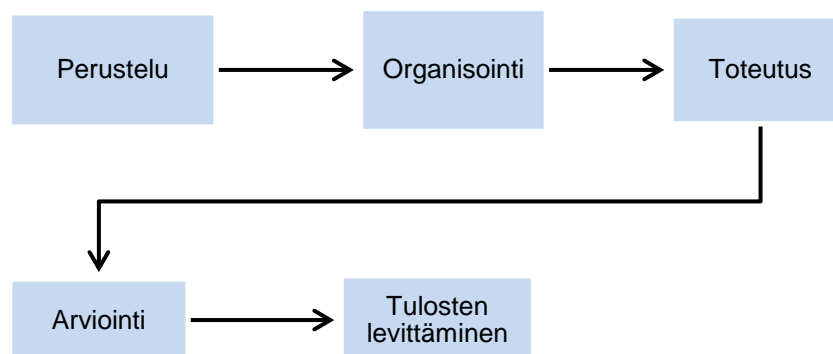
³ Yhteisö- tai yritysbrändi (corporate brand) merkitsee lähes samaa kuin maine eli aineetonta pääomaa, jossa yhdistyvät yrityksen arvot, visiot, strategiat, palvelut, tuotteet ja yhteiskuntavastuu. (Juholin 2013,238.)

tasalla olevalta verkkosivustolta asiakkaat löytävät tarvitsemaansa tietoa itselleen sopivana ajankohtana. (Luukkonen 2004, 32-35.)

6 KEHITTÄMISHANKKEEN TOTEUTUMINEN

6.1 Kehittämishanke prosessina

Kehittämistoiminta on toimintaa, jonka tavoitteena on luoda uusia välineitä, menetelmiä ja prosesseja tai parantaa olemassa olevia. Kehittäminen on mahdollista ilman tutkimusta, mutta tutkimus ja kehittäminen toimivat myös yhdessä, sillä tutkimus voi antaa perusteita toiminnalle. (Heikkilä ym. 2008, 21.) Kehittämistoiminta on konkreettista toimintaa ja sosiaalinen prosessi, jolla tähdätään määritetyn tavoitteen saavuttamiseen. Kehittämistoiminta edellyttää osallistujilta aktiivista vuorovaikutusta ja osallistumista. Kehittämistoiminta voidaan jakaa viiteen vaiheeseen ja tehtäväkokonaisuuteen, jotka on kuvattu kuviossa 6. (Toikko & Rantanen 2009, 14, 69, 89.)

Kuvio 6. Kehittämisprosessin tehtäväkokonaisuudet (Toikko & Rantanen 2009, 56).

Kehittämistoimintaa aloitettaessa määritellään toiminnan lähtökohdat eli perustellaan kehittämisen tarve. Organisointi tarkoittaa käytännön toteutuksen suunnittelua. Kehittämisen tavoite on lähtökohtana organisoinnille. Tällöin määritellään toimijat ja muodostetaan työryhmät. Toteutus on konkreettista tekemistä, pohtimista ja analysointia ja kehittämisen seuranta työryhmissä. Arvioinnin avulla tuotetaan tietoa, jolla suunnataan kehittämistoimintaa. Arvioinnilla saadaan tietoa kehitetyn asian onnistumisesta ja toimivuudesta. Tulosten levittämi-

nen eli uusien käytäntöjen levittäminen ja ylläpitäminen on oma sosiaalinen prosessi. Monesti vanhoihin toimintatapoihin on helpompi palata kuin jatkaa juuri kehitettyä uutta toimintaa. (Toikko & Rantanen 2009, 57-63.)

Kuviossa 7 on esitetty kehittämishankkeen prosessin eteneminen vaiheittain, toimijat, käytetyt menetelmät ja dokumentointi.

AIKA	TOIMIJAT	MENETELMÄT	DOKUMENTOINTI
PERUSTELU			
10/2014	Hankekoordinaattori ja ohjaaja	Kehittämistyön aiheesta ja tavoitteista ideointia ja keskustelua	Hankesuunnitelma
11/2014	Hankekoordinaattori ja perhepäivähoidon esimiestäimi	Kehittämishankkeen esittely kokouksessa	Muistio
ORGANISOINTI			
3/2015	Hankekoordinaattori	Kehittämistyöryhmän kokoaminen	Sähköposti
TOTEUTUS			
4/2015	Kehittämistyöryhmä ja työryhmä	Kokous, dialoginen keskustelu, aivoriihi	Muistio, aivoriihen tulokset
4/2015	Yksityiset perhepäivähoitajat	Koulutus ilta	Muistio
5/2015	Hankekoordinaattori ja Kehittämistyöryhmä	Kyselyn suunnittelu ja lomakkeen testaus	Kyselyn luonnos
5/2015	Yksityiset perhepäivähoitajat	Kysely	Kysely webropol ohjelmalla ja paperisena
5/2015	Hankekoordinaattori	Kyselyn purkaminen	Kyselyn tulokset webropol ohjelma
5/2015	Kehittämistyöryhmä	Kokous, dialoginen keskustelu, SWOT analyysi	Muistio, SWOT analyysin tulokset, verkkosivuston suunnittelua
6/2015	Hankekoordinaattori	WordPress koulutus	Verkkosivuston tekeminen
ARVIOINTI JA LEVITTÄMINEN			
8-9/2015	Kehittämistyöryhmä ja työryhmä	Palautetta verkkosivustosta	Verkkosivuston muokkaaminen, Pedagogisen ohjaamisen suunnitelman suunnittelu
10/2015	Yksityiset perhepäivähoitajat	Koulutusilta, kyselyn tulosten ja verkkosivuston esittely	Muistio
2-3/2016	Yksityiset perhepäivähoitajat	Arviointia verkkosivustosta ja pedagogisen ohjaamisen suunnitelmasta	Valmis verkkosivusto ja pedagogisen ohjaamisen suunnitelma
3/2016	Hankekoordinaattori	Kehittämishankkeen puhtaaksi kirjoittaminen ja arviointi	Valmis raportti
4-6/2016	Hankekoordinaattori	Kehittämishankkeen ja verkkosivuston esittely	Kehittämishankkeen ja verkkosivuston esittelymateriaali

Kuvio 7. Kehittämishankkeen prosessikuvaus (mukailen Salonen 2013; Toikko & Rantanen 2009).

6.2 Kehittämishankkeen kehittämis- ja tutkimusmenetelmät

Kehittämistoiminta on sosiaalinen prosessi, joka edellyttää toimijoiden aktiivista osallistumista ja vuorovaikutusta. Osallistuminen perustuu dialogiin. Sen avulla eri osapuolet voivat avoimesti tarkastella kehittämistoiminnan perusteita, toimintatapoja ja tavoitteita. Osallistuminen on kaksisuuntaista; kehittäjät osallistuvat käytännön toimintaan ja toimijat osallistuvat kehittämiseen. Jokainen heistä tuo omat näkökulmansa yhteiseen keskusteluun ja kehittämisprosessiin. (Toikko & Rantanen 2009, 89, 91.)

Tiedonhankintamenetelmät ovat kehittämistoiminnassa monesti samoja kuin tutkimuksessa tutkimusmenetelmät. Kehittämistoiminnassa niitä voidaan käyttää joustavammin kuin ”puhtaassa” tutkimustyössä. (Salonen 2013, 23.) Kehittämistoimintaan soveltuvia menetelmiä valittaessa on tiedettävä millaista tietoa tarvitaan. Tutkimusongelma, tutkimuskysymys ja tiedonintressi määrittävät tiedonhankintamenetelmiä. (Vilkkä 2005, 49, 51-52.)

Dialoginen keskustelu

Kehittämishankkeessa kokoontui kehittämistyöryhmä ja kaksi työryhmää. Kehittämistyöryhmään osallistui viisi yksityistä perhepäivähoitajaa, joista kaksi työskenteli ryhmäperhepäivähoidossa. Toinen työryhmä oli palveluohjauksessa työskentelevät kaksi palveluohjaajaa, varhaiskasvatusohjaaja ja aluepäällikkö. Toisessa työryhmässä oli yksityisen päivähoidon valvonnasta vastaavat palvelupäällikkö ja kaksi aluepäällikköä. Kehittämis- ja työryhmissä käytettiin dialogista keskustelua. Dialoginen lähestymistapa edellyttää toisen hyväksymistä ja sitä, että ollaan kiinnostuneita toisen mielipiteistä. Niitä ei yritetä muuttaa eikä kilpailla siitä, kenen mielipide voittaa. Dialogisessa keskustelussa asioita lähestytään vastavuoroisen ihmettelyn kautta. (Toikko & Rantanen 2009, 92-93.)

Koordinaattori esitteli aluksi työryhmissä dialogisen keskustelun periaatteet ja kannusti osallistujia kertomaan rohkeasti omat mielipiteensä. Keskusteluissa lähdettiin siitä, että kaikki oli mahdollista. Yhdessä pohtien jalostettiin ideoita ja ajatuksia kehittämishankkeeseen. Dialogisessa keskustelussa periaatteina pi-

detään sitoutumista, vastavuoroisuutta ja vilpittömyyttä. Aktiivinen osallistuminen on mahdollista avoimessa vuorovaikutuksessa. (Toikko & Rantanen 2009, 93.) Dialogi on ajatusten virtaa ihmisten välillä, jossa kukaan keskusteluun osallistuvista ei omista tietoa tai ole sen perimmäinen lähde. Dialogin edellytys on, että osallistujat antavat ajatuksen virran elää ilman mitään valta-asemia. (Heikkinen ym. 2012, 49, 51.)

Monasti ajatellaan, että kehittäminen etenee loogisesti ja rationaalisesti käsittelemällä asioita ja sitä kautta vaikuttamalla ihmisten ajatteluun. Kehittämisen tulisi kuitenkin perustua tunteisiin ja kokemuksiin ja kehittäminen etenee asioiden näkemisen kautta kohti tunteita ja vasta sen jälkeen kehittäminen konkretisoituu muutokseksi. On eduksi, jos toimijat voivat osallistua kehittämistoimintaan ja työstää ja tuoda esille henkilökohtaisia ajatuksia, kokemuksia tai näkemyksiä. (Toikko & Rantanen 2009, 98-99.)

Aivoriihi

Aivoriihen tarkoituksena oli tuottaa suuri määrä innovatiivisia ja uusia ideoita. Näistä valittiin parhaimmisto toteutukseen ja kehittämishankkeeseen. Aivoriihi sopi ongelmaratkaisun välineeksi ja uusien asioiden ideointiin. Ideointivaiheessa sellaiset kommentit kuin; ”tätä on jo kokeiltu” tai ”ei onnistu” olivat kiellettyjä. (Haukijärvi ym. 2014, 18-19.)

Kehittämistyöryhmässä ja palveluohjauksen työryhmässä käytettiin aivoriihimenetelmää siten, että jokainen mietti asioita yksin ja kirjoitti ne lapuille. Yksi asia kirjoitettiin yhteen lappuun. Sitten koottiin laput seinälle yksitellen ja jokainen kertoi lapuille kirjoittamansa asiat ja samalla ne järjestettiin aihealueiden mukaan. Näin nähtiin konkreettisesti, mitä asioita tuli esille eniten. Koordinaattori kertoi kysymyksen ja aihealueen kerrallaan, joita mietittiin. (Haukijärvi ym. 2014, 18-19.)

SWOT – analyysi

SWOT – analyysi on nelikenttäanalyysi, jonka nimi tulee englanninkielisistä sanoista Strengths (vahvuudet), Weakness (heikkoudet), Opportunities (mahdolli-

suudet) ja Threats (uhat). Vahvuudet ovat positiivisia tekijöitä, jotka auttavat kehittämishanketta menestymään ja toteuttamaan tavoitteet ja päämäärät. Heikkoudet estävät menestymistä. Käyttämällä hyväksi mahdollisuuksia voidaan menestyä entistä paremmin. Uhat voivat vaarantaa hankkeen menestystä ja joskus jopa olemassaolon. (Anttila 2007, 141-142.) Kehittämistyöryhmässä käsiteltiin kehittämishankkeen tuotoksena tehtävää verkkosivustoa SWOT analyysin kautta. Mietimme yhdessä kohta kerrallaan verkkosivuston vahvuuksia, heikkouksia, uhkia ja mahdollisuuksia.

Kysely

Kyselyn ideana on saada tietää, mitä ihminen ajattelee. Eskolan (1975) mukaan kysely on menettelytapa, jossa tiedonantajat itse täyttävät heille annetun kyselylomakkeen. Avoimen postikyselyn lähettäjän oletuksena on, että vastaajat haluavat ja osaavat ilmaista itseään kirjallisesti. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 72-73.) Perhepäivähoitajille tehdyn kyselyn tarkoituksena oli saada tietää yksityisten perhepäivähoitajien ajatuksia perhepäivähoidon ohjauksesta, neuvonnasta ja valvonnasta. Kyselyssä selvitettiin yksityisten perhepäivähoitajien toiveita verkkosivuston sisällöstä.

Toukokuussa 2015 koordinaattori suunnitteli kyselyn, joka toteutettiin sähköisenä Webropol -kysely- ja tiedonkeruusovelluksella. Koordinaattori lähetti kyselyn linkin yksityisille ryhmä- ja perhepäivähoitajille sähköpostilla. Niille perhepäivähoitajille, joilla ei ollut sähköpostiosoitetta, koordinaattori lähetti paperisen kyselylomakkeen (Liite1) täytettäväksi palautuskuoren kera. Kysymykset olivat avoimia kysymyksiä, paitsi perhepäivähoitajakurssin suorittamisesta kysyttiin kyllä tai ei vastausvaihtoehdolla. Kyselylomakkeita käytettiin sen helppouden vuoksi ja siksi, että kaikille ryhmä- ja perhepäivähoitajille annettiin mahdollisuus vastata.

Yksityisten perhepäivähoitajien kehittämistyöryhmä testasi kyselylomakkeen ennen sen lähettämistä kaikille perhepäivähoitajille. He toivat siihen parannusehdotuksia ja koordinaattori muokkasi kyselylomaketta niiden mukaan. Koordinaattori lähetti yhteensä 110 kyselyä. Kysely tavoitti kaikki yksityiset ryh-

mä- ja perhepäivähoitajat Turussa. He vastasivat kyselyyn tietokoneella nimettömänä ja vastaajia ei voinut jäljittää, joten taattiin vastaajien anonymiteetti. Anonymiteetti tarkoittaa nimettömänä esiintymistä ja joukkoon kätkeytymisenä, josta yksilöä ei voida identifioida (Mäkinen 2006, 175). Koordinaattorilla oli apunaan sosionomi AMK opiskelija, joka tallensi paperiset vastaukset Webropol -sovellukseen ja tuhosi ne tallennettuaan. Näin anonymiteetti säilyi myös paperisissa vastauksissa.

Koordinaattori lähetti tekstiviestillä muistutuksen kyselyyn vastaamisesta viisi päivää kyselyn lähettämistä ja se aktivoi perhepäivähoitajia vastaamaan kyselyyn, sillä vastaajien määrä nousi saman päivän aikana. Osa perhepäivähoitajista vastasi tekstiviestiin, että *”kiitos muistutuksesta, olin jo unohtanut, vastaan illalla”* tai *”olen jo vastannut”*. Vastauksia oli siihen mennessä tullut jo useita, joten nämä viestit eivät poistaneet anonymiutta. Postitse ja sähköisesti tehtävä kysely sopi hyvin laajalla alueelle olevalle joukolle. Kyselyjen vastausprosenttiin vaikuttaa tutkimuksen aihe, vastausaika, kysymysten määrä, saatekirje ja kyselystä muistuttaminen. Palautusprosentti vaihtelee yleensä 20 – 80 % välillä. Yli 60 % palautusprosenttia voidaan pitää hyvänä ja alle 20% on heikko. (Vilpas 2016, 8.) Tämän kyselyn palautusprosentti oli 45,5 %

Laadullisen aineiston käsittelyssä on monta vaihetta. Se on sekä analyysiä että synteesiä. Analyysissä eritellään ja luokitellaan aineistoa. Synteesissä pyritään luomaan kokonaiskuvaa ja esittämään tutkittava ilmiö uudessa perspektiivissä. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 143-144.) Koordinaattori purki ja käsitteli sosionomi AMK opiskelijan kanssa kyselyn vastauksia Webropol – sovelluksella. Avoimista vastauksista löytyi teemoja, joiden mukaan vastauksia lajiteltiin. Kyselystä sai myös vastaajien keski-ikä, työkokemusvuodet ja koulutukset. Kyselyn tulokset esitellään kohdassa 6.6.

6.3 Perustelu ja organisointi

Lähtökohtien määrittelystä voidaan käyttää käsitettä perustelu, jolloin selvitetään, miksi tämä asia vaatii kehittämishanketta. Kehittämisen tulee perustua

tilannekohtaiseen harkintaan. (Toikko & Rantanen 2009, 57-58.) Aloitusvaiheessa mietittiin myös kehittämistehtävää, toimintaympäristöä ja mukana olevia toimijoita. Kehittämishankkeen huolellinen suunnittelu linjasi hankkeen suunnan. (Salonen 2013, 17.) Syksyllä 2014 alkoi kehittämishankkeen suunnittelu yhdessä ohjaajan kanssa. Yksityisen perhepäivähoidon ohjaukseen kaivattiin selkeää pedagogisen ohjauksen suunnitelmaa ja tiedottamiseen välineitä, jolloin syntyi ajatus verkkosivuston tekemisestä. Sovittiin, että koordinaattori kokoaa kehittämistyöryhmä ja kaksi työryhmää. Kehittämistyöryhmä koostui yksityisistä perhepäivähoitajista. Toinen työryhmä oli palveluohjauksen tiimi ja toinen työryhmä oli yksityisten palveluiden tilaajatiimi.

Kehittämishankkeen tekijä oli koordinaattori, joka osallistui kaikkiin kehittämistyöryhmiin ja toimi niissä kokoonkutsujana ja puheenjohtajana. Kehittämistoiminnassa muodostettiin yhteistä ymmärrystä toimijoiden kesken ja erilaisten näkemysten hyväksyminen mahdollisti toimijoiden tasavertaisen ja aktiivisen osallistumisen. Kehittämistoiminta eteni keskinäisen dialogin avulla, jossa myös koordinaattori oli mukana. Kehittämishankkeessa mukana olevien toimijoiden roolit ja tehtävät ja osallistumisen tarve vaihtelivat hankkeen eri vaiheissa. (Toikko & Rantanen 2009, 10-11, 80.)

Koordinaattori kertoi kehittämishankkeesta perhepäivähoidon esimiesten kokouksessa kunnallisille perhepäivähoidon esimiehille syksyllä 2014. Siellä todettiin verkkosivuston tarpeellisuus, mutta kukaan kunnallisen perhepäivähoidon esimiehistä ei ollut halukas lähtemään kehittämishankkeeseen mukaan. Syksyn 2014 aikana kehittämishankkeen koordinaattori tutustui päivähoiton ja yksityisten perhepäivähoitajien yhdistysten nettisivuihin, varhaiskasvatuksesta tehtyihin tutkimuksiin ja kehittämishankkeita käsittelevään kirjallisuuteen.

Maaliskuussa 2015 koordinaattori lähetti yksityisille perhepäivähoitajille tietoa kehittämishankkeesta ja ilmoittautumiskutsun työryhmään. Siihen tuli kolme ilmoittautumista ja koordinaattori kysyi kahta yksityistä perhepäivähoitajaa mukaan. Kehittämistyöryhmässä oli kolme yksityistä perhepäivähoitajaa ja kaksi ryhmäperhepäivähoitajaa.

6.4 Toteutus

Kehittämistyöryhmä kokoontui ensimmäisen kerran huhtikuussa 2015, jolloin aivoriihi menetelmällä lapputekniikkaa käyttäen mietittiin aiheita verkkosivustolle. Jokainen mietti ensin itsekseen vastauksia kysymyksiin:

- Mitä/ Minkälaista apua tai tietoa arkeen kaipaavat?
- Mitä asioita internetsivuilla pitää olla?
- Mitä toivot perhepäivähoidon ohjaukselta?

Laput vietin seinälle vuorotellen ja samalla jokainen kertoi, mitä oli kirjoittanut. Samantyyppiset vastaukset kerättiin samaan kohtaan. Keskustelu oli hyvin avointa, vilkasta ja dialogista. Kehittämistyöryhmässä keskustelimme käsitteiden merkityksistä ja saavutettiin yhteinen ymmärrys. Yksimielisyys ei ole samaa kuin yhteisymmärrys, sillä se sisältää myös vastakohtien myöntämisen. Pääsimme yhteisymmärrykseen siitä, mistä asioista kehittämistyöryhmän jäsenet olivat samaa mieltä ja mistä eri mieltä. Yhteistoiminta edellyttää keskinäistä arvostusta ja kunnioitusta. (Vartiainen 2007, 154.) Kehittämistyöryhmän jäsenillä oli työkokemusta monista vuosista muutamiin kuukausiin ja näkökulmat vaihtelivat tästäkin syystä: Keskustelua käytiin positiivisessa hengessä.

Kehittämistyöryhmässä käytettiin keskustelussa ja kysymyksissä verkkosivustosta käsitettä nettisivu. Koordinaattori etsi myöhemmin raporttia kirjoittaessaan sanalle nettisivu oikeaa termiä. Verkkosivustoa käytetään kirjoitetussa kielessä ja nettisivut on puhekieltä. (Tolvanen 2009).

Huhtikuussa 2015 kokoontui toinen työryhmä, johon osallistui palveluohjauksen tiimi. Siihen kuuluivat palveluohjaajat ja varhaiskasvatusohjaaja, joka vastaa palveluohjauksen lisäksi Turun kaupungin verkkosivuston varhaiskasvatuksen sisällön päivittämisestä. Paikalla oli myös aluepäällikkö. Aivoriihessä etsittiin lapputekniikalla vastauksia kysymyksiin:

- Mitä asioita nettisivuilla pitää olla?
- Kenelle nettisivut on tarkoitettu?

- Minkälaisia kysymyksiä yksityisestä perhepäivähoidosta on tullut?

Toteutus tehtiin samalla tavalla, että jokainen kertoi lapuilla olevat asiat vuorotellen ja ne ryhmiteltiin seinälle samantyyppisten vastausten lähelle. Keskustelu oli monipuolista ja osallistujat olivat hyvin mukana.

Kuva 1. Aivoriihi lapputekniikalla.

Huhtikuussa 2015 koordinaattori kertoi yksityisille perhepäivähoitajille koulutusillassa kehittämishankkeesta ja heille lähetettävästä kyselystä. Kehittämishanke sai positiivista palautetta illan keskustelussa ja kirjallisissa palautteissa.

Huhtikuussa 2015 kunnallisen varhaiskasvatuksen johtotiimi päätti kokouksessa, että jokaisella kunnallisella päivähoitoyksiköllä tulee olla toimivat kotisivut, joissa esitellään päivähoitoyksikön toimintaa. Kotisivut toteutetaan WordPress -työkalulla. Näin tämä kehittämishanke, jonka tavoitteena oli tehdä verkkosivusto yksityiseen perhepäivähoitoon, noudatti tätä päätöstä ja linjausta.

Toukokuussa 2015 yksityiset perhepäivähoitajat vastasivat kyselyyn. Se toteutettiin sähköisenä ja paperisena kyselynä. Koordinaattori lähetti yksityisten perhepäivähoitajien sähköpostiin keskiviikkona 6.5.2015 kyselyn linkin, josta he pääsivät vastaamaan kyselyyn. Niille perhepäivähoitajille, joilla ei ollut sähkö-

postiosoitetta, koordinaattori lähetti paperisen kysymyslomakkeen täytettäväksi palautuskuoren kanssa torstaina 7.5.2015. Vastausaikaa oli sunnuntaihin 17.5.2015 saakka. Webropol kyselyyn tallentuneet vastaukset olivat nimettömiä ja vastaajia ei voinut jäljittää. Vastauksia tuli 50 ja vastausprosentti oli 45,5%. Toukokuussa 2015 kokoontui kehittämistyöryhmä toisen kerran ja silloin käsiteltiin kyselyn vastauksia ja verkkosivuston uhkia ja mahdollisuuksia SWOT analyysin avulla. Kehittämistyöryhmässä tutustuttiin erilaisiin verkkosivustoihin ja suunniteltiin kehittämishankkeen tuotoksena tehtävää verkkosivustoa paperille hahmoteltuna.

Kesäkuussa 2015 kehittämistyön koordinaattori osallistui WordPress työkalulla tehtävän verkkosivuston suunnittelun koulutukseen. WordPress on suosittu ja helppokäyttöinen työkalu verkkosivustojen tekemiseen. Se sisältää paljon valmiita verkkosivustojen pohjia, joihin voi kirjoittaa tekstiä, valita kuvia ja muotoilla omaa verkkosivustoa. (White & Biggs 2012, 22-23.) Koulutuksessa koordinaattori teki verkkosivuston suoraan internetiin, joten sivut löytyivät sieltä jo silloin. Koordinaattori suunnitteli verkkosivuston kehittämistyöryhmän suunnitelman perusteella ja teki pääsivulle alasivut. Kesän aikana koordinaattori kirjoitti ja keräsi aineistoa verkkosivustolle.

Elokuussa 2015 yksityisten perhepäivähoitajien kehittämistyöryhmä tutustui verkkosivustoon ja antoi palautetta sähköpostitse. Syyskuussa ohjausryhmä kokoontui tarkastelemaan verkkosivustoa. Lokakuussa 2015 oli yksityisten perhepäivähoitajien koulutusilta, jossa koordinaattori esitteli kyselyn tuloksia ja verkkosivustoa. Helmikuun 2016 alussa ja maaliskuussa 2016 koordinaattori lähetti yksityisille perhepäivähoitajille tiedon verkkosivuston valmistumisesta ja pyynnön sivujen kommentoinnista. Varhaiskasvatusohjaaja laittoi verkkosivuston linkin Turun kaupungin verkkosivustolle useaan kohtaan.

Helmikuussa 2016 työryhmä kommentoi verkkosivustoa. Koordinaattori esitteli perhepäivähoidon ohjaajan pedagogisen johtamisen suunnitelman. Keskustelun tuloksena nimi muuttui pedagogisen ohjaamisen suunnitelmaksi. Työryhmän mielestä verkkosivusto oli selkeä ja informatiivinen. Maaliskuussa 2016 koordinaattori lisäsi verkkosivustolle tietoa.

Tutkiva työote ja tutkimukselliset asetelmat tuottavat lisäarvoa kehittämistoiminnalle. Kehittämistoiminnan tavoitteena on muutos ja sillä tavoitellaan parempaa toimintatapaa kuin aikaisemmin käytössä olleet. (Toikko & Rantanen 2009, 11,16.) Seuraavaksi esitellään työryhmien työskentelyn ja kyselyn tuloksia, joiden pohjalta kehittämishakkeen tuotoksena syntyneet verkkosivusto ja pedagogisen johtamisen suunnitelma suunniteltiin.

6.5 Työryhmien työskentelyn tulokset

Kehittämistyöryhmän kokoontumisessa yksityiset perhepäivähoitajat miettivät aivoriihessä lapputekniikalla, minkälaista apua ja mitä tietoa he kaipasivat työhönsä. Tärkeimmiksi asioiksi nousivat perhepäivähoitajan työn ja ryhmäperhepäivähoidon aloittamiseen liittyvät vaatimukset. He kokivat tärkeäksi omaan hyvinvointiin ja vertaistukeen liittyvät asiat. Kehittämistyöryhmän jäsenet kaipasivat tietoa lapsen kehityksestä ikätasolla, tietoa lapsen ravitsemuksesta ja lomakkeita lapsen kehityksen havainnointiin. He tarvitsivat tukea ja neuvoa yhteistyöhön ja konfliktitilanteisiin vanhempien kanssa.

Seuraavaksi kehittämistyöryhmän jäsenet pohtivat aivoriihessä, mitä asioita verkkosivustolla pitää olla. Vastauksissa oli ajankohtaisia asioita varhaiskasvatuksesta, tietoa varhaiskasvatussuunnitelmasta sekä yksityisille perhepäivähoitajille tietoa kunnallisen varhaiskasvatuksen käytännöistä. Kehittämistyöryhmän jäsenet kaipasivat työhön liittyviä lomakkeita; neuvolalomakkeita ja turvallisuus suunnitelman pohjaa. He toivoivat, että verkkosivustolle tulee tietoa aloittavalle perhepäivähoitajalle ja tietoa ryhmäperhepäivähoidon perustamisesta.

Kehittämistyöryhmän mielestä verkkosivustolla tulee olla helposti löydettävissä linkit Kelan, yksityisten perhepäivähoitajien yhdistyksen, verotoimiston, lasten- ja kasvatusneuvolan, sosiaalityön ja seurakuntien verkkosivustoille. Toiveena oli, että tieto vapaista yksityisten perhepäivähoitajien päivähoitopaikoista löytyisi edelleen yksityisten perhepäivähoitajien yhdistyksen verkkosivustolta. Kehittämistyöryhmän jäsenet kaipasivat lasten liikunta- ja musiikkitapahtumista tietoa

ja linkkejä. Heidän toivoivat, että verkkosivustolta löytyy vinkkejä ja tietoja perhepäivähoitajan arkeen.

Vanhempien pitää löytää kehittämistyöryhmän mukaan verkkosivustolta tietoa yksityisestä perhepäivähoidosta, ryhmäperhepäivähoidosta ja hoitajan palkkaamisesta kotiin. Vastauksissa tuli esille, että vanhemmat tarvitsevat tietoa siitä, mitkä ovat esimerkiksi yksityisen ja kunnallisen perhepäivähoidon eroavaisuudet. Usein kysytyjä kysymyksiä toivottiin myös omana kokonaisuutena, jotta tietoa on helppo löytää verkkosivustolta. Verkkosivustolta toivottiin vertaistukea omaan työhön hoitajana.

Kolmas kysymys kehittämistyöryhmän aivoriihessä oli mitä toivot perhepäivähoidon ohjaukselta. Vastauksissa toivottiin *”helposti lähestyttävää ohjausta ja sujuvaa yhteistyötä yhteistyökumppanin kanssa.”* Perhepäivähoidon ohjaaja on *”linkki kaupungin ja yksityisen välillä sekä perheiden ja hoitajan välillä.”* Perhepäivähoidon ohjaajan tulee tiedottaa valtakunnallisista ja kunnan päätöksenteossa olleista ja lakisääteisistä asioista, jotka koskettavat yksityistä päivähoitoa. Vastausten mukaan perhepäivähoidon ohjaajan tulee neuvoa ja tukea ongelmatilanteissa perhepäivähoitajaa, tiedottaa yhteistyökumppaneista ja mahdollistaa perhepäivähoitajien vertaistuki.

Huhtikuussa kokoontui työryhmä, johon osallistuivat palveluohjaajat, varhaiskasvatusohjaaja ja aluepäällikkö. He miettivät aivoriihessä lapputekniikalla verkkosivuston sisältöä ja sitä, ketkä ovat verkkosivuston käyttäjiä; kenelle verkkosivuston on tarkoitettu.

Kuvio 8. Verkkosivuston käyttäjät.

Työryhmän mukaan verkkosivusto on tarkoitettu yksityisille perhepäivähoitajille, ryhmäperhepäivähoitajille, työsuhteisille hoitajille ja lasten vanhemmille. Työryhmän jäsenet pitivät tärkeänä, että verkkosivustolta löytyy tietoa niin kokeneille perhepäivähoitajille kuin juuri työnsä aloittaneille tai aloittamista harkitseville perhepäivähoitajille. Lasten vanhemmat kaipaavat tietoa yksityisestä perhepäivähoidosta etsiessään lapselle päivähoitopaikkaa. Verkkosivustolla tulee olla tietoa myös vanhemmille, joiden lapsi on yksityisessä perhepäivähoidossa.

Työryhmä käsitteli myös asioita, joita varhaiskasvatuksen keskitetystä palveluohjauksesta oli kysytty yksityisestä perhepäivähoidosta. Vanhemmat halusivat tietää, miten yksityinen perhepäivähoito eroaa kunnallisesta, miten yksityistä perhepäivähoitoa valvotaan, miten päivähoitopaikkaa haetaan ja mistä löytyy vapaat hoitopaikat. Vanhempia kiinnosti myös hoitopaikan hinta, varahoito ja yksityisen hoidon tukeen liittyvät asiat. Hoitajan palkkaamisesta kotiin oli tullut paljon kysymyksiä. Työryhmä mietti asioita, joita verkkosivustolla pitää olla ja ne olivat samoja asioita, joita kehittämissyöryhmässä esitettiin.

Kehittämistyöryhmä mietti toukokuussa SWOT -analyysiä käyttäen verkkosivuston vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkia. Vahvuuksia olivat kaupunkilaisten tiedottaminen yksityisestä perhepäivähoidosta, helppokäyttöinen, helppo lukea sekä yksityinen perhepäivähoito tulee tunnetuksi ja tasavertaiseksi päivähoidon vaihtoehdoksi. Heikkoutena kehittämistyöryhmä totesi, että verkkosivustolta olevan tiedon saanti vaati osaamista internetin käyttämiseen. Kaikilla ei välttämättä ole mahdollisuutta tai osaamista internetin käyttöön. Mahdollisuudet olivat kehittämistyöryhmän mukaan se, että tietoa löytyy kaikille sitä hakeville. Uhat ja riskit olivat kehittämistyöryhmän mielestä se, että verkkosivusto on vaikea löytää ja se, ettei sitä päivitetä, jolloin siellä olisi vanhaa tietoa.

6.6 Kyselyn tulokset

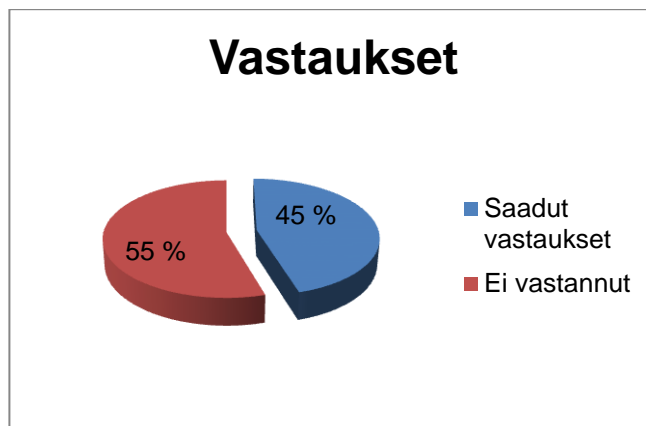
Koordinaattori lähetti sähköisen Webropol kyselyn linkin toukokuussa sähköpostilla yksityisille perhepäivähoitajille ja ryhmäperhepäivähoitajille. Niille perhepäivähoitajille, joilla ei ollut sähköpostia, koordinaattori lähetti kyselyn paperisena palautuskuoren kera. Kyselyn sai 110 henkilöä.

Kuvio 9. Lähetetyt kyselyt.

Vastauksia tuli 50. Vastausprosentti oli 45,5%. Kyselyyn vastasi melkein puolet Turussa toimivista yksityisistä ryhmä- ja perhepäivähoitajista. Kyselyn vastaukset saatiin Webropol -sovelluksesta kysymyksittäin. Koordinaattori ja sosionomi AMK opiskelija luokitteli kunkin kysymyksen vastaukset teemoittain. Teemoittelu

on aineiston pilkkomista ja ryhmittelyä aihepiirien mukaan. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 93.) Esimerkiksi mainonta, tapaamiset perhepäivähoidon ohjaajan kanssa ja kotikäynnit tulivat esille usean kysymyksen vastauksissa.

Kuvio 10. Kyselyn vastausprosentti.

Vastaajien ikäjakauma oli melko suuri. Vastaajien syntymävuodet jakaantuivat vuosien 1948 ja 1988 väliin. Puolet vastaajista oli toiminut yksityisenä perhepäivähoitajana 10 vuoden ajan ja puolet oli toiminut kauemmin. Pisimmän aikaa perhepäivähoitajan työtä oli tehnyt perhepäivähoitaja, joka oli aloittanut työn vuonna 1965. Vastaajista 13 oli suorittanut perhepäivähoitajan kurssin ja 15 oli suorittanut perhepäivähoitajan ammattitutkinnon. Kolme aikoo suorittaa perhepäivähoitajan ammattitutkinnon tulevaisuudessa. Kyselyssä kysyttiin sekä perhepäivähoitaja kurssin että ammattitutkinnon suorittamisesta. Perhepäivähoitajien koulutus alkoi 1970 -luvulla 150 tunnin iltakursseina. 1980 ja 1990 -luvuilla perhepäivähoitajien koulutusta järjestivät useat eri oppilaitokset erilaisilla laajuuksilla ja sisällöillä. Vuodesta 2000 lähtien perhepäivähoitajilla on ollut mahdollisuus suorittaa ammattitutkinto. (Heinämäki 2005, 141.)

Perhepäivähoidon ohjaukseen toiveena ja kehitysideoina vastaajilla oli mainostaminen, tapaamiset ja koulutukset, kotikäynnit, yhteistyö. Nämä olivat aihealueita, joiden perusteella vastauksia voitiin ryhmitellä. Yksityisen perhepäivähoidon mainostamista päivähoidon yhtenä vaihtoehtona lasten vanhemmille toivottiin. Koulutuksia toivottiin enemmän. Käsiteltävinä asioina toivottiin lakien ja asetusten muutoksia, lapsen kehitystä, miten luodaan lapselle hyvä päivä jokai-

sena päivähoitopäivänä, ideariihityyppisiä ja lähellä olevia koulutuksia. Tapauksia, joissa voitaisiin keskustella arjen tilanteista lasten ja vanhempien kanssa, oli toiveena vastauksissa.

Vastauksissa toivottiin perhepäivähoidon ohjaajan kotikäyntejä enemmän, *”silloin mahdollista jutella rauhassa kaikesta”*. Perhepäivähoidon ohjaajan kanssa haluttiin enemmän yhteistyötä ja näin hän tulisi tutummaksi. Toiveena oli, että perhepäivähoidon ohjaaja on *”tavoitettavissa oleva henkilö, joka osaa vastata kysymyksiin silloin kun niitä tulee.”* *”Kotikäyntejä vaikea toteuttaa, mutta henkilökohtaisempi lähestyminen ja kysely, mitä kuuluu?”*

Kotikäynti ja perhepäivähoidon ohjaajan kanssa tehtävä yhteistyö koettiin tärkeäksi valvontaan liittyväksi asiaksi. Kotikäyntejä saisi olla useammin ja säännöllisesti. *”Olisi mukavaa jos ohjaaja pystyisi käymään kerran pari vuodessa hoitopaikalla.”* Yhden vastaajan mielestä *”Liika valvonta vie yksityisyrittäjältä ”pohjan”!* Toisen vastaajan mielestä *”Valvonta omasta näkökulmastani on lähinnä asia, joka antaa vanhemmille turvan siitä, että hoitaja on asianmukainen.”*

Muita toiveita valvontaan liittyen oli epäkohtiin mahdollisimman nopeaa puuttamista, perhepäivähoitajien velvoittamista koulutuksiin, lakiasioista kertomista perhepäivähoidon kannalta ja neuvoja ongelmien ilmetessä. Valvontaan kehitysideana oli asiakastyytyväisyyskyselyjen tekeminen ja vastauksien tiedottaminen perhepäivähoitajille.

Neuvontaan liittyvät asiat olivat mainontaa yksityisistä perhepäivähoitajista, saatavilla olevia hyödyllisiä linkkejä ja tarpeellisia lomakkeita, aloittavan tietopaketti ja yksityisestä perhepäivähoidosta kertova verkkosivusto. Mahdollisuus keskustella perhepäivähoidon ohjaajan kanssa koettiin monissa vastauksissa tärkeäksi neuvontaan liittyväksi toiveeksi. Vastauksissa tuli esille, että neuvoa haettiin myös muilta perhepäivähoitajilta.

Osa vastaajista oli saanut toisilta perhepäivähoitajilta ohjausta työn aloittamisessa ja verotukseen liittyvissä asioissa. Perhepäivähoidon ohjaajalta oli saatu ohjausta vaikeissa ja ongelmatilanteissa, käytännön asioihin ja askarruttaviin tilanteisiin. Perhepäivähoidon ohjaajan järjestämistä koulutusilloista vastaajat

kokivat saaneensa ohjausta ja tietoa. Vastaajista neljä koki, ettei ollut saanut minkäänlaista ohjausta.

Vastaajat kokivat tarvitsevansa tukea ja neuvontaa arjen tilanteisiin, joita oli haastavan lapsen kanssa työskentely, ristiriitoja perheen kanssa, erityistä tukea tarvitsevien lasten kasvatusta, lastenvälinen kiusaaminen, vanhempien vaatima erityinen ruokavalio lapselle ja apua yhteistyöhön vanhempien kanssa. Vastaajat saivat tukea arjen tilanteisiin kollegoilta ja perhepäivähoidon ohjaajalta. *”Tu-
kea arjessa on jo se, että tiedän tukea tarvittaessa olevan tarjolla.”*

Päivitettyä tietoa kaivattiin lapsen kehityksestä ikäkausittain, erityisestä tuesta ja erikoisruokavalioista. Lapsen kehityksestä ikäkausittain toivottiin tietopakettia, josta voisi kerrata esimerkiksi motoristen taitojen ja puheen kehittymistä. Toiveena oli askarteluideoita eri-ikäisille. Erityisestä tuesta lapselle toivottiin tietoa. Terveysteen, ravitsemukseen ja erityisruokavaliot ovat asioita, joista kaivattiin arkeen tietoa. Vastaajat löysivät tietoa kirjoista, luennoista ja internetistä. Vastaajat toivoivat linkkejä tulevalle verkkosivustolle.

16 vastaajaa ei kaivannut mitään lomakkeita. Usea vastaaja kertoi, että heillä oli käytössään neuvolalomakkeet ja lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan lomakkeet ja siksi eivät kaivanneet lisää lomakkeita. Osa vastaajista tarvitsi kasvun kansioon liittyviä tehtäviä, lapsen kehityksen seurannan lomakkeita, alkukeskustelulomakkeita, turvallisuussuunnitelmaa, hoitosopimuslomakkeita ja toimintaohjeita lasten sairauksien varalle. *”Niin kutsuttu lomakepankki uusilla net-tisivuilla olisi hyvä, mistä perhepäivähoitaja voi itsenäisesti etsiä ja tulostaa tarvittavat lomakkeet.”*

Vastaajien mielestä lasten vanhemmat tarvitsevat tietoa yksityisen perhepäivähoidon toiminnasta ja sinne hakeutumisesta. Vanhemmille tulee kertoa, että *”se on oikeasti valvottua toimintaa, eikä ihan kuka vain voi olla perhepäivähoitaja.”* Vanhemmille täytyy kertoa yksityisen hoidon tuesta ja siitä, että yksityinen perhepäivähoito ei välttämättä ole kalliimpaa kuin kunnallinen päivähoito. Turussa on käytössä kuntalisä yksityisen hoidon tukeen. Tietoa kodinomaisesta hoidos-

ta, varahoidon puuttumisesta ja lapsen sairauspoissaoloista oli asioita, joista vastaajien mielestä pitää kertoa vanhemmille.

Aloittava ryhmä- tai perhepäivähoitaja tarvitsee tietoa lomakkeista ja luvista, yrityksen perustamisesta, hoitosopimuksesta, vaitiolovelvollisuudesta ja lasten vanhempien kanssa sovittavista asioista. *”Ehkä joku infopaketti aloittavalle, jossa olisi hoitajalle sopivia keskeisiä asioita.”* *”Ryhmiksen perustamisesta kukaan ei tiedä mitään, yhteisiä sääntöjä ei ole ja saadut tiedot ovat ristiriitaisia. Joku opiskelija voisi vaikka lopputyönään koota ohjekansion asiasta ohjaavine lakeineen ym.”*

Vastaajat toivoivat perhepäivähoidon ohjaukselta tapaamisia ja koulutuksia. Voisi olla myös lähialueen hoitajien kokoontumisia. *”Enemmän näkyvyyttä ja julkista tietoa yksityisestä perhepäivähoidosta.”* Askarteluvinkkejä, lauluja ja vinkkejä hoitajan arkeen toivottiin vastauksissa. *”Tavoitettavissa täytyy olla ihminen, joka osaa auttaa ja tuntee työn hyvin.”*

Vastaajat toivoivat helppokäyttöistä verkkosivustoa. Kysymys ja vastauspalstaa ja keskustelupalstaa toivottiin vastauksissa. Toiveena oli osio, johon perhepäivähoitajat lisäävät askarteluvinkkejä ja kokeneet hoitajat kertovat arkivinkkejä. Vastaajien toiveena oli, että verkkosivustolla on linkit Kelaan, verovirastoon, ajankohtaisiin asioihin, askarteluun ja ruoanlaittoon.

6.7 Yhteenveto työryhmien ja kyselyn tuloksista

Kyselyn vastauksissa ja työryhmien työskentelyjen tuloksissa tuli esille samantlaisia asioita. Kaikki olivat yhtä mieltä verkkosivuston tärkeydestä ja siitä, kenelle verkkosivusto on tarkoitettu. Yhteinen näkemys oli yksityisen perhepäivähoidon tiedottamisen tarpeellisuudesta. Verkkosivustolle toivottiin lomakkeita perhepäivähoitajan työn avuksi. Kyselyn vastauksissa verkkosivusto oli vain yhtenä kysymyksenä, joten siihen ei tullut kovin paljoa vastauksia. Kehittämistyöryhmässä verkkosivustosta keskusteltiin enemmän, koska siellä jo esiteltiin erilaisia verkkosivustoja ja suunniteltiin kehittämishankkeen tuotoksena syntyvää verkkosivustoa.

Perhepäivähoidon ohjaukseen liittyvistä asioista tärkeimmiksi nousivat kehittämistyöryhmän ja kyselyn tuloksissa sujuva yhteistyö, perhepäivähoitajalle tuen ja avun saaminen tarvittaessa sekä tiedottaminen ja koulutus. Kyselyn vastauksissa korostui perhepäivähoitajan luona tapahtuvien valvonta- ja ohjauskäyntien merkitys ja sitä toivottiin ohjaukseen ja valvontaan liittyvien kysymysten vastauksissa. Työryhmissä eivät valvonta- ja ohjauskäynnit tulleet esille yhtä paljon.

Kyselyn tavoitteena oli saada tietoa yksityisten perhepäivähoitajien ajatuksista perhepäivähoidon valvontaan, ohjaukseen ja neuvontaan liittyen. Mielestäni tämä tavoite saavutettiin, sillä vastaajat olivat paneutuneet kyselyn täyttämiseen. Työryhmien työskentelyn tavoitteena oli saada tietoa sekä perhepäivähoitajilta että muilta yksityisen perhepäivähoidon kanssa läheisesti työskentelevien ajatuksia ja kehittämisehdotuksia. Oli hyvä, että työryhmät koostuivat eri ammattiryhmistä, sillä näkemys asioista vaihteli ja kehittämishankkeeseen saatiin monipuolisesti tietoa. Kyselyn ja työryhmien työskentelyn tulosten perusteella koordinaattori suunnitteli verkkosivuston sisältöä ja pedagogisen ohjaamisen suunnitelmaa.

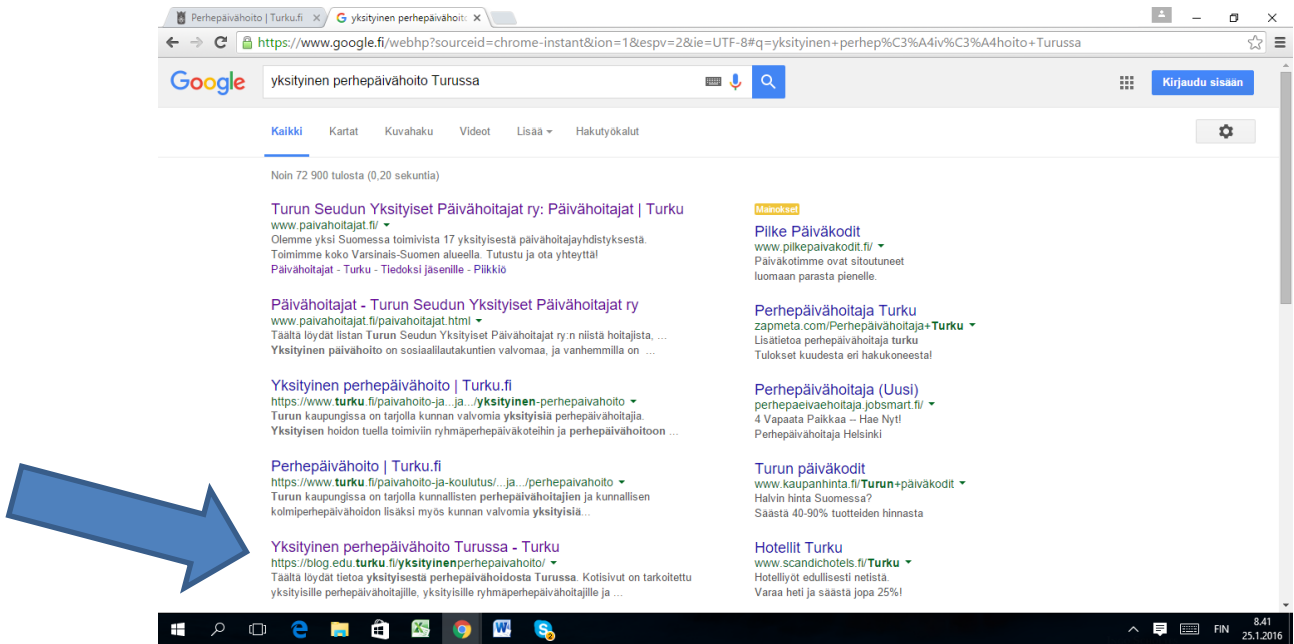
7 KEHITTÄMISHANKKEEN TUOTOS

7.1 Verkkosivusto yksityiseen perhepäivähoitoon Turussa

Kehittämishankkeen tuotoksena valmistui verkkosivusto yksityisen perhepäivähoidon pedagogisen ohjaamisen tueksi. Verkkosivusto esittelee yksityistä perhepäivähoitoa. Lasten vanhemmat ja perhepäivähoitajat löytävät verkkosivustolta tietoa. Yksityisen perhepäivähoidon valvonnasta vastaavan perhepäivähoidon ohjaajan toimenkuvaan kuuluu verkkosivuston päivitys. Työajasta on varattava aikaa verkkosivuston päivittämiseen. Harjoittelemalla oppii verkkosivuston päivittämistä. (Aalto & Uusisaari 2010, 137.)

Verkkosivusto löytyy osoitteesta <http://blog.edu.turku.fi/yksityinenperhepaivahoito>. Linkki verkkosivustolle löytyy Turun kaupungin nettisivuilta perhepäivähoito sivulta <http://www.turku.fi/paivahoito-ja-koulutus/paivahoito-ja-esiopetus/perhepaivahoito>) kohdasta hyödyllisiä linkkejä, nimellä Yksityisen perhepäivähoidon kotisivu. Linkki löytyy myös sivuilta yksityiset palvelut sekä perhepäivähoito. (Turku 2016a.). Etsimällä internetin Google hakupalvelusta yksityistä perhepäivähoitoa Turussa, löytyy tämä kehittämishankkeen tuotoksena valmistunut verkkosivusto.

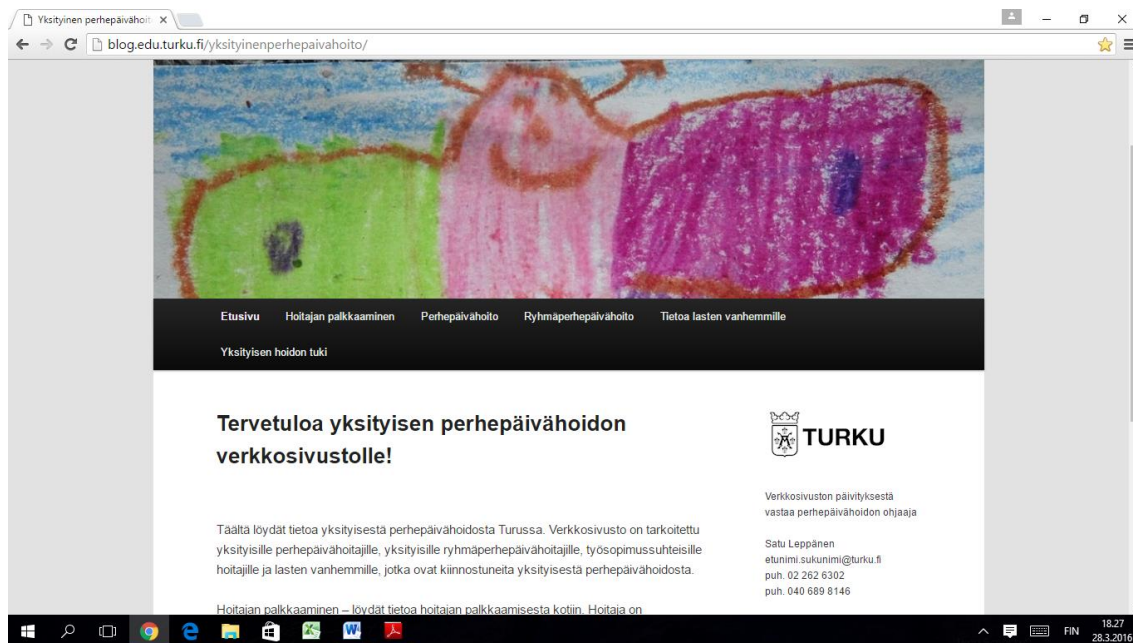

Kuva 2. Yksityinen perhepäivähoito Turussa Google hakupalvelun tuloksena.

Varhaiskasvatuksen keskitetty palveluohjaus neuvoo asiakkaille, että he löytävät verkkosivustolta lisätietoa yksityisestä perhepäivähoidosta. Verkkosivusto palvelee asiakkaita sitä paremmin, mitä helpommin se on löydettävissä. Tämän lisäksi verkkosivuston tulee sisältää perustietoa, mielikuvia, tarjota palvelua ja olla ajankohtainen. Palvelu tarkoittaa verkkosivustolla toteutettua asiakaspalvelua, jossa vastataan asiakkaiden kysymyksiin tai toiveisiin. (Hakola & Hiila 2012, 36-45.)

Yksityinen perhepäivähoito Turussa verkkosivusto sisältää tietoa. Verkkosivusto on jaettu pääsivuihin: hoitajan palkkaaminen, perhepäivähoito, ryhmäperhepäivähoito, tietoa lasten vanhemmille, yksityisen hoidon tuki. Verkkosivustoa pystyy käyttämään tietokoneella ja mobiililaitteilla.

Kuva 3. Yksityinen perhepäivähoito Turussa verkkosivuston etusivu (Blog.edu.turku).

Hoitajan palkkaaminen pääsivulta löytyy alasivut: ajankohtaista, vanhemmille ja työsuhteiselle hoitajalle. Hoitajan palkkaaminen pääsivulla kerrotaan lyhyesti hoitajan palkkaamisesta. Vanhemmille -alasisivulta löytyy lisätietoa ja hoitaja löytää tietoa työsuhteiselle hoitajalle alasisivulta.

Perhepäivähoito pääsivulla kerrotaan lyhyesti perhepäivähoidosta. Alasivut ovat ajankohtaista, aloittava perhepäivähoitaja ja perhepäivähoitajille. Aloittava perhepäivähoitaja alasisivulta löytyy tietoa, jos haluaa aloittaa työskentelyn yksityisenä perhepäivähoitajana. Perhepäivähoitajille alasisivulta löytyy tieto, lomakkeita ja linkkejä työssä oleville perhepäivähoitajille. Tämä alasisivu on suojattu salasanalla, jonka saa perhepäivähoidon ohjaajalta. Alasisivu toimii sisäisen tiedottamisen välineenä ja sieltä löytyvät Turun kaupungin varhaiskasvatuksen lomakkeita.

Ryhmäperhepäivähoito pääsivuilla kerrotaan ryhmäperhepäivähoidosta ja sieltä löytyvät Turussa toimivien yksityisten ryhmäperhepäiväkotien yhteystiedot. Alasivut ovat ajankohtaista, ryhmäperhepäivähoidon aloittaminen ja ryhmäperhe-

päivähoitajille. Yksityisen hoidon tuki pääsivulla tiedotetaan yksityisen hoidon tukeen liittyvistä asioista ja siellä on linkki Kelan sivuille, josta löytyy lisätietoa.

Tietoa lasten vanhemmille pääsivulla kerrotaan esimerkiksi seuraavasti:

”Yksityinen perhepäivähoito on yksi vaihtoehto järjestää lapsen päivähoito. Tältä verkkosivustolta löydät lisätietoa kustakin kohdasta.

Turussa toimii kunnan valvomia yksityisiä perhepäivähoitajia ja ryhmäperhepäivähoitajia, jotka täydentävät kunnallisen päivähoiton palveluja. Yksityisen hoidon tuella toimiviin perhepäivähoitajiin ja ryhmäperhepäivähoitoon haetaan ottamalla yhteyttä suoraan hoitopaikkaan.

Ryhmäperhepäivähoidossa kaksi hoitajaa samanaikaisesti hoitaa enintään kahdeksaa lasta ryhmäperhepäivähoitokodissa.

Yksityistä päivähoitoa voi tuottaa myös hoitaja, jonka perhe palkkaa kotiinsa lapsen hoitajaksi, joka ei ole saman kotitalouden jäsen. Hoitaja on työsopimussuhteinen hoitaja.

Yksityisen hoidon tuen saamisen edellytyksenä on, että alle kouluikäinen lapsi on yksityisessä päivähoitossa kunnan järjestämän päivähoiton sijasta. Yksityisen hoidon tukea voi saada sen vuoden heinäkuun loppuun asti, jolloin lapsi siirtyy perusopetukseen. Turussa on yksityisen hoidon tuen kuntalisä. Lisätietoa löydät kohdasta Yksityisen hoidon tuki.”

(Blog.edu.turku 2016.)

Verkkosivustolla ei ole tällä hetkellä kuvia eikä valokuvia, lukuun ottamatta yläpalkissa olevaa kuvaa, joka näkyy kaikilla sivuilla.

7.2 Pedagogisen ohjaamisen suunnitelma yksityiseen perhepäivähoitoon

Pedagogisen ohjaamisen suunnitelma (Liite 2) on runko perhepäivähoidon ohjaajan työlle perhepäivähoitajien työn tukemiseen. Pedagogisen suunnitelman tulee olla realistinen käytettävään aikaan. Perhepäivähoidon ohjaaja on suodatin, joka päättää, mitä asioita ja millä painoarvolla niitä käsitellään perhepäivähoitajien kanssa. (Parrila 2016.) Pedagogisen ohjaamisen suunnitelman toteut-

taminen haastaa yksityiset perhepäivähoitajat kehittämään omaa työtään ja näin se vaikuttaa yksityisen perhepäivähoidon laatuun.

Yksin työskentelevän perhepäivähoitajan on vaikeaa arvioida omia kasvatuskäytäntöjä ja niiden vaikutuksia. Perhepäivähoitaja on ohjautunut ratkaisuihin, jotka ovat tuntuneet toimivimmilta arjessa ja rakentanut käyttöteoriaansa näiden pohjalta. Perhepäivähoitajalla on tietoa, jota hän ei välttämättä osaa käsitteellistää, sitä kutsutaan hiljaiseksi tiedoksi ja se näkyy ulospäin taitavana, intuitiivisena ja sujuvana toimintana. Koulutus auttaa perhepäivähoitajia käsitteellistämään toimintaa. Perhepäivähoidon ohjaajalla hiljaisen tiedon tunnistaminen ja tunnetuksi tekeminen perhepäivähoitajalle on yksi pedagogisen ohjaamisen haasteista. (Heinämäki 2005, 142.)

Kehittämishankkeen aikana työryhmissä käydyissä keskusteluissa ja kyselyn tuloksissa tuli esille työn aloittavan perhepäivähoitajan tuen tarve. Pedagogisen ohjaamisen suunnitelmassa tuetaan aloittavaa perhepäivähoitajaa työssään ensimmäisen vuoden aikana suunnitelluilla tapaamisilla perhepäivähoidon ohjaajan kanssa. Kehittämishankkeen aikana koordinaattori teki työhyvinvoinnin tukemista käsittelevän lomakkeen avuksi keskusteluun uuden perhepäivähoitajan kanssa. Ennen kehittämishanketta uusi perhepäivähoitaja aloittaa itsenäisesti työnteon ja avun pyytäminen on perhepäivähoitajan vastuulla. Pedagogisen ohjaamisen suunnitelman mukaan perhepäivähoidon ohjaaja käy perhepäivähoitajan kanssa työhyvinvointia käsittelevän keskustelun kahden tai neljän kuukauden kuluttua työn alkamisesta. Tämän keskustelun tavoitteena on auttaa perhepäivähoitajaa työssä jaksamiseen ja tukea työhyvinvointia.

Pedagogisen ohjaamisen suunnitelman tulee olla realistinen ja suhteessa omaan työhön, eikä siinä saa olla liikaa asiaa kerrallaan. (Parrila 2016). Pedagogisen ohjaamisen suunnitelmassa yksityiseen perhepäivähoitoon Turussa on määritelty valvonta ja ohjausiltojen määrä, teemoitettujen ohjauskäyntien suunnittelu ja toteutus ja verkkosivuston käyttäminen pedagogisen ohjaamisen välineenä.

8 KEHITTÄMISHANKKEEN ARVIOINTI

8.1 Tuotos ja levittäminen

Yksityisen perhepäivähoidon valvonnasta vastaavan perhepäivähoidon ohjaajan toimenkuvaan kuuluu verkkosivuston ja pedagogisen ohjaamisen suunnitelman päivitys. Perhepäivähoidon ohjaaja laittaa perhepäivähoitajille sähköpostilla tietoa, kun hän lisää verkkosivustolle lomakkeita tai ajankohtaisia asioita. Tarkoituksena on, että verkkosivustosta tulee yksityisille perhepäivähoitajalle työväline aktiiviseen käyttöön. Pedagogisen ohjaamisen suunnitelma on työväline perhepäivähoidon ohjaajan työhön.

Verkkosivusto on helppokäyttöinen ja selkeä ja helposti löydettävissä, jos etsii tietoa yksityisestä perhepäivähoidosta. Turussa työskenteleville yksityisille perhe- ja ryhmäperhepäivähoitajille on lähetetty linkki sähköpostilla verkkosivustolle, jotta he löytävät sen sitä käyttämällä. Verkkosivuston osoite <https://blog.edu.turku.fi/yksityinenperhepaivahoito/> on vaikea muistaa, mutta kirjoittamalla internetin hakukenttään yksityinen perhepäivähoito Turussa, sivusto löytyy helpommin. Verkkosivustolla ei ole kävijälaskuria, joten on vaikea arvioida, miten paljon verkkosivustoa on käytetty sen julkaisemisen jälkeen.

Perhepäivähoitajat voivat olla hitaasti lämpiäviä uudelle asialle ja verkkosivuston käyttöönottoon. Perhepäivähoidon ohjaajan tehtävänä on mainostaa verkkosivustoa ja tehdä sinne mielenkiintoisia ja keskustelua herättäviä päivityksiä. Yksityisten perhepäivähoitajien koulutus illassa keväällä 2016 perhepäivähoidon ohjaaja näyttää verkkosivuston sisällön jokaiselta pää- ja alasivuilta. Tämä tuo verkkosivuston tutummaksi perhepäivähoitajille ja he huomaavat sen helppokäyttöisyyden. Perhepäivähoidon ohjaaja kannustaa perhepäivähoitajia kommentoimaan ja esittämään toiveita verkkosivuston sisällöstä, jotta se palvelisi vielä paremmin heidän työtään. Koulutusillassa käsitellään myös pedagogisen ohjaamisen suunnitelmaa ja sitä päivitetään perhepäivähoitajien kanssa yhdessä.

Perhepäivähoidon ohjaaja esittelee verkkosivustoa ja pedagogisen ohjaamisen suunnitelmaa keväällä 2016 varhaiskasvatuksen keskitetyn palveluohjauksen tiimin, Turun kaupungin varhaiskasvatuksen perhepäivähoidon esimiesten ja Turun seutukuntien perhepäivähoidon esimiesten kokouksissa. Verkkosivustoa voi esitellä myös valtakunnallisissa varhaiskasvatuksen seminaareissa. Varhaiskasvatuksen keskitetty palveluohjaus ja perhepäivähoidon ohjaaja kannustavat lasten vanhempia etsimään lisätietoa verkkosivustolta. Linkki verkkosivustoon löytyy Turun kaupungin verkkosivustolta ja internetin hakupalvelujen avulla.

Turun kaupungin yhteisten arvojen pohjalta on luotu sivistystoimialan ohjaavat periaatteet, joita ovat asiakaslähtöisyys, osaaminen ja luovuus, vastuullisuus, tasa-arvoisuus ja oikeudenmukaisuus ja kansainvälisyys. (Turun kaupunginhallitus 14.4.2015 §152.) Tämän kehittämishankkeen tuotoksena oleva verkkosivusto ja pedagogisen ohjaamisen suunnitelma nojaa näihin arvoihin olemalla asiakaslähtöinen ja olemalla kaikkien asiakkaiden käytössä joustavasti ja tasa-arvoisesti.

8.2 Hyöty yksityiseen perhepäivähoitoon

Verkkosivustolta löytyy tietoa yksityisestä perhepäivähoidosta ja hyöty on perhepäivähoidossa oleville lapsille, vanhemmille, perhepäivähoitajille ja perhepäivähoidon ohjaajalle. Internetistä löytyy monenlaista tietoa lasten kasvatuksesta ja päivähoitosta, on olemassa erilaisia keskustelupalstoja, facebook -sivuja ja keskusteluryhmiä, jotka ovat tarkoitettu päivähoitajan ammattilaisille tai perhepäivähoitajille. Kaikilla sivustoilla keskustelu ei ole välttämättä asiallista. Kehittämishankkeen tuotoksena syntyneen verkkosivuston sisällön perhepäivähoidon ohjaaja on koonnut, valinnut ja suodattanut. Se perustuu uusiin tutkimuksiin ja ajankohtaisiin asioihin varhaiskasvatuksessa. Perhepäivähoitaja tai lapsen vanhempi voi palata verkkosivustolle etsimään tai tarkastamaan tietoa milloin tahansa.

Tulevaisuudessa tarvitaan taitoja ja tapoja tutkia asiakkaiden hiljaisia signaaleja, jotta pystytään kehittämään omaa toimintaa asiakkaiden tarpeisiin sopivaksi. Verkkosivusto on apuväline, jolla luodaan keskustelua lasten vanhempien ja yksityisten perhepäivähoitajien välillä. Tällöin verkkosivustoa tulee kehittää vuorovaikutteiseksi ja sinne tulee suunnitella keskusteluun innostavia mahdollisuuksia. (Halkola & Hiila 2012, 184-185.) Tulevaisuuden visiossa voi olla internetissä oleva perhepäivähoidon ohjaaja, joka toimii joko alueellisesti, seudullisesti tai jopa valtakunnallisesti. Internet mahdollistaa myös vertaistuen perhepäivähoidon ohjaajien välillä. Kokouksia tai koulutuksia voitaisiin pitää videoneuvottelulaitteiden avulla. (Lindberg 2005, 103.) Varhaiskasvatuksessa sähköisten välineiden käyttö ei ole niin laajaa kuin esimerkiksi yritysmaailmassa, jossa palaverit toteutetaan sähköisten järjestelmien avulla (Soukainen 2015, 71).

Kehittämishankkeen tavoitteet ja kehittämistehtävät toteutuivat mielestäni hyvin. Verkkosivusto esittelee yksityisen perhepäivähoidon eri muodot ja antaa tietoa vanhemmille ja muille yksityisestä perhepäivähoidosta kiinnostuneille. Pedagogisen ohjaamisen suunnitelma luo tavoitteita ja sisältöä perhepäivähoidon ohjaajan työhön. Pedagogisen ohjaamisen suunnitelman mukaan perhepäivähoidon ohjaaja aloittaa teemoitetut ohjaus- ja valvontakäynnit keväällä 2016. Parrilan (2002b, 174) tutkimuksen mukaan perhepäivähoitajien ammatillisuus painottuu melko voimakkaasti hoidolliseen puoleen, joten lapsen oppimisen kokonaisvaltainen tukeminen jää vähäisemmälle huomiolle. Kasvatustietoisuuden lisääminen edellyttäisi vahvaa panostusta perhepäivähoitajien perus- ja täydennyskoulutuksen kehittämiseen ja perhepäivähoidon ohjauksen tehostamiseen nimenomaan pedagogisen johtajuuden näkökulmasta.

Perhepäivähoidon ohjaajalla hallinnolliset työt ovat usein kiireellisempiä ja tärkeämpiä kuin pedagoginen ohjaus, koska hallinnollisilla töillä on jokin aikataulu ja pedagogisella ohjauksella ei. Pedagogisen ohjaamisen suunnitelman noudattaminen vaatii aikataulutusta, pitkäjänteisyyttä ja sen merkityksen ja tärkeyden korostamista. Pedagogisen ohjaamisen suunnitelman ja perhepäivähoidon ohjaajan työn tavoitteena on tukea yksin työskentelevää perhepäivähoitajaa ja

pyrkii turvaamaan perhepäivähoidossa oleville lapsille laadultaan tasa-arvoinen varhaiskasvatus. (Parrila 2005, 44-47.)

8.3 Kehittämishankkeen prosessin arviointi

Kehittämistyöryhmään osallistuneet perhepäivähoitajat ja ryhmäperhepäivähoitajat osallistuivat aktiivisesti työryhmän työskentelyyn. Kehittämishankkeeseen liittyvien asioiden lisäksi kehittämistyöryhmän jäsenet keskustelivat muista työhön liittyvistä asioista. Kehittämistyöryhmän jäsenet työskentelivät eri puolilla Turkuu, eivät tunteneet toisiaan ennestään kovin hyvin. Kehittämistyöryhmä käsittelee isoja ja merkityksellisiä asioita vuorovaikutteisesti ja jokaisen mielipidettä arvostettiin. Tunnelma oli arvostava ja rento ja yhteenkuuluvaisuus lisääntyi työskentelyn edetessä. Kehittämistyöryhmän jäsenet oppivat yhdessä ja jakoivat tietoa. Kehittämistyöryhmässä työskentely vahvisti osallistujien sitoutumista työhönsä. Kehittämistyöryhmä oli foorumi, joka oli tiedon vaihdannan ja vuoropuhelun paikka. (Juholin 2013, 178.) Kehittämistyöryhmässä tuli ehdotus, että tällaisia muutaman perhepäivähoitajan tapaamisia voisi olla useamminkin.

Kyselyn huonona puolena oli se, että henkilöt eivät välttämättä vastanneet siihen ja osa heistä oli mahdollisesti tottumattomia lomakkeiden täyttämiseen. Tässä kehittämishankkeessa käytetty kysely oli sähköinen, joten sen täyttäminen tietokoneella tuotti joillekin hankaluuksia. Kyselylomakkeen heikkoutena oli se, että osa kysymyksistä oli mahdollisesti sellaisia, että ne eivät tavoittaneet vastaajan ajatusmaailmaa. Huolellisesti suunniteltu ja konkreettisia ja yksiselitteisiä ilmiöitä selvittävä kyselylomake puolsi kuitenkin hyvin paikkaansa. Kysely oli standardoitu eli vakioitu ja kaikilta kysyttiin sama asiasisältö täsmälleen samalla tavalla. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 35-37, Vilkka 2005, 73.)

Kyselyn aineiston määrä oli mielestäni sopiva, sillä se toi esille tutkimuskysymyksiin vastauksia. Osittain vastauksissa oli samoja asioita. Aineiston riittävydestä puhuttaessa käytetään termiä saturaatio, joka tarkoittaa sitä, että aineisto toistaa itseään ja tietty määrä aineistoa riittää tuomaan esiin sen, jota tutkimuksesta on mahdollista saada. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 87.) Vastauksia ana-

lysoidessani huomasin, että olisi voinut kysyä työskenteleekö vastaaja perhepäivähoitajan vai ryhmäperhepäivähoitajana. Näin olisi saanut tietää, että onko ryhmä ja perhepäivähoitajille erilaisia näkemyksiä käsiteltävistä asioista.

Validiteetilla tarkoitetaan tulosten pätevyyttä. Kyselyä arvioitaessa kiinnitetään huomiota siihen, että olivatko kysymykset sellaisia että ne auttoivat tutkimusongelman ratkaisemisessa. (Vilpas 2016, 11.) Kyselytutkimus oli mielestäni validiteetti, sillä kysymyksissä haettiin vastaajien mielipidettä perhepäivähoidon valvontaan, ohjaukseen ja neuvontaan ja toiveita työn tukemiseen. Reliabiliteetti tarkoittaa tutkimuksessa käytetyn menetelmän luotettavuutta. Mielestäni kyselyn tulokset olivat reliabiliteetteja, sillä kyselyn tulokset olisivat toistettaessa samanlaisia. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 136; Vilpas 2016, 11.)

Opiskelijana opin kehittämishankkeen suunnittelun, toteuttamisen ja johtamisen. Yhteistoiminnan organisointi, vuorovaikutustilanteet ja johdon sitoutumiseen liittyvät ongelmat kuuluvat kehittäjän arkeen. Ihmisten osallistaminen ja saaminen mukaan kehittämistyöhön on haasteellista. (Kirjonen 2007, 132.) Tässä kehittämishankkeessa johto ja työryhmien jäsenet olivat hyvin mukana. Mielelläni olisin kuullut enemmän palautetta valmiista verkkosivustosta. Se kehittyy koko ajan ja tavoitteena on, että siitä tulee aktiivinen työväline perhepäivähoitajille. Ylemmästä ammattikorkeakoulutuksesta olen saanut paljon tietoa ja osaamista, jota voin käyttää työelämässä. Nyt on aika siirtyä koordinaattorista perhepäivähoidon ohjaajaksi, jonka vastuulla on verkkosivuston ja pedagogisen suunnitelman juurruttaminen, päivittäminen ja edelleen kehittäminen.

LÄHTEET

Aalto, T. & Uusisaari, M. 2010. Löydy – Brändää itsesi verkossa. Helsinki: BTJ Finland Oy.

Alila, K. & Kinos, J. 2014. Katsaus varhaiskasvatuksen historiaan. Teoksessa Alila, K.; Eskelinen, M.; Estola, E.; Kahiluoto, T.; Kinos, J.; Pekuri, H-M.; Polvinen, M.; Laaksonen, R.; Lamberg, K. Varhaiskasvatuksen historia, nykytila ja kehittämisen suuntaviivat. Tausta-aineisto varhaiskasvatusta koskevaa lainsäädäntöä valmisteleavan työryhmän tueksi. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö, 8-21.

Anttila, P. 2007. Realistinen evaluaatio ja tuloksellinen kehittämistyö. Hamina: Akatiimi.

Asetus lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen voimaansaattamisesta sekä yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain voimaantulosta 21.8.1991/60.

Asetus lasten päivähoidosta. 16.3.1973/239.

AVI 2015. Toiminta ja tehtävät. Viitattu 28.3.2016 https://www.avi.fi/web/avi/avien-toiminta-ja-tehtavat#.Vvoz6_mLTIU.

Blog.edu.turku. 2016. Yksityinen perhepäivähoito Turussa. Viitattu 28.3.2016 <http://blog.edu.turku.fi/yksityinenperhepaivahoito/>.

Eskola, A. 1975. Sosiologian tutkimusmenetelmät II. Helsinki: WSOY.

Fonsén, E. 2014. Pedagoginen johtajuus varhaiskasvatuksessa. Tampere: Tampere University Press.

Google 2016. Viitattu 25.1.2016 <https://www.google.fi/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF-8#q=yksityinen+perhe%C3%A4iv%C3%A4hoito+Turussa>.

Hakola, I & Hiila, I. 2012. Strateginen ote verkkoon. Tavoita & sitouta sisältöstrategialla. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Haukijärvi, N.; Kangas, A.; Knuutila, H.; Leino-Richert, E. & Teirasvuo, N. 2014. Tavoitteena aktiivinen ja työelämälähtöinen oppiminen. Turku: Turun ammattikorkeakoulu.

Heikkinen, H.; Tynjälä, P.; Jokinen, H. 2012. Vermen teoreettiset perusteet ja toimintaperiaatteet. Teoksessa Heikkinen, H.; Jokinen, H.; Markkanen, I.; Tynjälä, P.(toim.) Osaaminen jakoon. Vertaisryhmämentorointi opetuslalla. Jyväskylä: PS-kustannus, 45-85.

Heikkilä, A.; Jokinen, P.; & Nurmela, T. 2008. Tutkiva kehittäminen. Avaimia tutkimus- ja kehittämishankkeisiin terveyslalla. Helsinki: WSOY.

Heinämäki, L. Kotiäidistä kasvattajaksi – ohjauksen näkökulma. Teoksessa Parrila, S. (toim.) Villistä valvottuun, valvotusta ohjattuun. Perhepäivähoidon ohjauksen historia ja nykytilan haasteet. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö, 134-143.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2000. Tutkimushaastattelu. Helsinki: Yliopistopaino.

Hirsjärvi, S.; Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Hujala, E; Heikka, J & Halttunen, L. Johtajuus varhaiskasvatuksessa. Teoksessa Hujala, E. & Turja, L. (toim.) Varhaiskasvatuksen käsikirja. Jyväskylä: PS-kustannus, 287-327.

Juholin, E. 2013. Communicare. Kasva viestinnän ammattilaiseksi. Helsinki: Management Institute of Finland MIF Oy.

- Juuti, P. & Vuorela, A. 2015. Johtaminen ja työyhteisön hyvinvointi. Jyväskylä : PS-kustannus.
- Kahiluoto, T. 2014. Varhaiskasvatuksen ohjaus ja kehittäminen. Teoksessa Alila, K.; Eskelinen, M.; Estola, E.; Kahiluoto, T.; Kinos, J.; Pekuri, H-M.; Polvinen, M.; Laaksonen, R.; Lamberg, K. Varhaiskasvatuksen historia, nykytila ja kehittämisen suuntaviivat. Tausta-aineisto varhaiskasvatusta koskevaa lainsäädäntöä valmistelevan työryhmän tueksi. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö, 27-33.
- Kaupunginhallitus 14.4.2015 §152. Turun kaupunki.
- Kela 2015. Yksityisen hoidon tuki. Viitattu 15.3.2016 <http://www.kela.fi/yksityisen-hoidon-tuki>.
- Kela 2016a. Jos palkkaat yksityisen hoitajan. Viitattu 24.3.2016 <http://www.kela.fi/jos-palkkaat-yksityisen-lastenhoitajan>.
- Kela 2016b. Yksityisen hoidon tuen määrä ja maksaminen. Viitattu 2.4.2016 <http://www.kela.fi/yksityisen-hoidon-tuki-maara-ja-maksaminen>.
- Kirjonen, J. 2007. Kehittäminen asiantuntijatyönä. Teoksessa Seppänen-Järvelä, R & Karjalainen, V. (toim.) Kehittämistyön risteyskiä. Helsinki: Stakes, 117-133.
- Koivunen, P-L. 2009. Hyvä päivähoito. Työkaluja sujuvaan arkeen. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Korteso, K. 2014. Sano se someksi 2. Organisaation käsikirja sosiaaliseen mediaan. Helsinki: Helsingin seudun kauppakamari.
- Kulmala, V. 28.12.2015. Palvelujohtaja. Henkilökohtainen tiedoksianto. Turku.
- Kulmala, V. 17.2.2016. Palvelujohtaja. Henkilökohtainen tiedoksianto. Turku.
- KunToJoti. 2015. Kokouksen muistio 1.4.2015. Turku.
- Laatutyöryhmä & Soukainen, U. 2015. Varhaiskasvatuksen laatukäsikirja. Turku: Sivistystoimiala. Viitattu 26.1.2016 http://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/laatukasikirja_20.3.2015.pdf
- Laki lasten päivähoitosta annetun lain muuttamisesta 8.5.2015/580.
- Laki yksityisistä sosiaalipalveluista 22.7.2011/922.
- Lehti, L. 12.2.2016. Sovellusasiantuntija. Henkilökohtainen tiedoksianto. Turku.
- Leino, A. 2011. Sosiaalinen netti ja menestyvän pk-yrityksen mahdollisuudet. Helsinki: Infor.
- Lindberg, P. 2005. Tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuudet perhepäivähoidossa. Teoksessa Parrila, S. (toim.) Villistä valvottuun, valvotusta ohjattuun. Perhepäivähoidon ohjauksen historia ja nykytilan haasteet. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö, 100-111.
- Lynch, PJ & Horton, S. 2008. Web Style Guide. Basic desing principles for creating web sites. 3 rd edition. New Haven: Yale University.
- Luukkonen, M. 2004. Tekstiä tekemään! Kirjoittajan opas. Helsinki: WSOY.
- Mooney, A. 2003. What it Means to be a Childminder: Work or Love? Teoksessa: Mooney, A & Statham J. (ed.) Family Day Care. International Perspectives on Policy, Practise and Quality. London: Jessica Kingsley Publishers. 111-128. Viitattu 28.3.2016 <http://site.ebrary.com.ezproxy.turkuamk.fi/lib/turkuamk/reader.action?docID=10035695>.
- Moore, A. 2013. Create your own website using wordpress in a weekend. Lewes: ILEX.
- Mäkinen, O. 2006. Internet ja etiikka. Helsinki: BTJ Kirjastopalvelu Oy.

Nivala, V. 1999. Päiväkodin johtajuus. Rovaniemi: Lapin yliopisto.

Nivalainen, K. 20017. Kehittyvä perhepäivähoito. Vantaa: Edufin.

OKM 2015. Varhaiskasvatustilain ensimmäinen vaihe voimaan 1.8.2015: Lakimuutoksen keskeinen sisältö. Viitattu 21.3.2016 http://minedu.fi/export/sites/default/OPM/Koulutus/koulutuspolitiikka/vireilla_koulutus/varhaiskasvatus/liitteet/Vaka1_liite.pdf

OKM 2016. Varhaiskasvatus. Viitattu 21.3.2016 [.http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/varhaiskasvatus/?lang=fi](http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/varhaiskasvatus/?lang=fi)

OPH 2013. Näyttötutkinnon perusteet. Perhepäivähoitajan ammattitutkinto 2013. Määräys 15/011/2013. Helsinki: Opetushallitus. Viitattu 25.3.2016 http://www.oph.fi/download/152266_Perhepaivahoitajan_ammattitutkinto_15_011_2013.pdf.

OPH 2016. VASU2017 – varhaiskasvatussuunnitelma perusteiden uudistaminen. Viitattu 1.4.2016 Varhaiskasvatuslaki 19.1.1973/36; Laki lasten päivähoitosta annetun lain muuttamisesta 8.5.2015/580.

Parrila, S. 2002a. Perhepäivähoito osana suomalaista päivähoitojärjestelmää. Teoksessa Alho-Kivi, H. & Keskinen, S. (toim.) Kodissa vaan ei kotona. Perhepäivähoito varhaiskasvatuksen oppimisympäristönä. Helsinki: Tammi, 13-37.

Parrila, S. 2002b. Perhepäivähoito osana suomalaista päivähoitojärjestelmää. Näkökulmia perhepäivähoidon laatuun ja sen kehittämiseen. Oulu: Oulu University Press.

Parrila, S. 2005. Ensimmäisen vaiheen tuloksia – ohjatun perhepäivähoidon historia. Teoksessa Parrila, S. (toim.) Villistä valvottuun, valvotusta ohjattuun. Perhepäivähoidon ohjauksen historia ja nykytilan haasteet. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö, 22-38.

Parrila, S. 2007. Ryhmäperhepäivähoitoseelvitys. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.

Parrila, S. 2015. Vasuprosessin johtaminen perhepäivähoidossa. Pedagogisen johtamisen välineitä. Luentomuistiinpanot. Perhepäivähoidon valtakunnallinen seminaari 27.10-28.10.2015. Oulu.

Parrila, S. 2016. Pedagoginen johtaminen perhepäivähoidossa. Luentomuistiinpanot. Koulutuspäivä Turun seudun perhepäivähoidon esimiehille 10.2.2016. Lieto.

Pekuri, H-M. 2014. Varhaiskasvatuksen lainsäädännöllinen viitekehys. Teoksessa Alila, K.; Eskelinen, M.; Estola, E.; Kahiluoto, T.; Kinos, J.; Pekuri, H-M.; Polvinen, M.; Laaksonen, R.; Lamberg, K. Varhaiskasvatuksen historia, nykytila ja kehittämisen suuntaviivat. Tausta-aineisto varhaiskasvatusta koskevaa lainsäädäntöä valmistelevalle työryhmän tueksi. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö, 22-27.

Pönkä, H. 2014. Sosiaalisen median käsikirja. Jyväskylä: Docendo Oy.

Ruokamo, H.; Kotilainen, S. & Kupiainen, R. 2016. Mediakasvatusta nyt ja tulevaisuudessa. Teoksessa Pekkala, L.; Salomaa, S. & Spisák, S. (toim.) 2016. Monimuotoinen mediakasvatus. Helsinki: Kansallinen audiovisuaalinen instituutti, 19-34. Viitattu 16.3.2016 <https://kavi.fi/monimuotoinen-mediakasvatus>.

Rättilä, T. 2007. Sosiaalisen median mahdollisuudet kodin, koulun ja kunnan viestinnässä. Blogipäivä - tutkimushankkeen loppuraportti. Tampere: Tampereen Yliopisto Tiedotusopin laitos.

Salonen, K. 2013. Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön. Opas opiskelijoille, opettajille ja TKI -henkilöstölle. Turku: Turun ammattikorkeakoulu.

Seppänen, J. & Välvirronen, E. 2012. Mediatyhteiskunta. Tampere: Vastapaino.

Sommers-Piironen, J. 2012. Päivähoidon nettisivut –ikkuna suomalaiseen varhaiskasvatukseen. Diskurssianalyttinen tutkimus varhaiskasvatustilanteesta kuntien verkkosivuilla. Tampere. Tampereen Yliopisto. Viitattu 18.1.2016 <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/83267/gradu05677.pdf?sequence=1>

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2002. Valtioneuvoston periaatepäätös varhaiskasvatuksen valtakunnallisista linjauksista. Helsinki.

Soukainen, U. 2015. Johtajan jäljillä. Johtaminen varhaiskasvatuksen hajautetuissa organisaatioissa laadun ja pedagogisen tuen näkökulmasta. Turku: Turun yliopisto.

Strategiset ohjelmat. Turku 2014. Viitattu 10.3.2016. http://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/strategiset_ohjelmat_0.pdf

Taloustutkimus 2011. eMedia 2011: Internet on noussut suomalaisille tärkeimmäksi mediaksi. Viitattu 3.4.2016 <http://www.taloustutkimus.fi/ajankohtaista/uutiskirje/uutiskirje-8-2011/emedi-2011-internet-on-noussut/>.

Tampereen seudun ammattiopisto. 2016. Perhepäivähoitajan ammattitutkinto. Viitattu 30.3.2016 <http://www.tredu.fi/koulutukset/aikuiskoulutus/koulutustarjonta/sosiaali-jaterveysala/perhepaivahoitajanammattitutkinto.html>.

Tehtäväkuvaus 2014. Perhepäivähoidon ohjaaja. Turku.

THL 2015. Viitattu 25.3.2016 Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma (Vasu) <https://www.thl.fi/web/vammaispalvelujen-kasikirja/lapset-perheet/suunnitelmat/lapsen-varhaiskasvatussuunnitelma-vasu>

Toikko, T & Rantanen, T. 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Tampere: Tampere University Press.

Tolvanen, P. 2009. Käsitesekamelskaa osa 2: verkkosivu, verkkosivusto, verkkopalvelu, kotisivu, kotisivut ja muita variaatioita. Vierityspalkki.fi. Viitattu 8.3.2016 <http://vierityspalkki.fi/2009/11/24/ksitesekamelskaa-osa-2-verkkosivu-verkkosivusto-verkkopalvelu-kotisivu-kotisivut-ja-muita-variaatioita/>.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Turku 2016a. Yksityiset päivähoitopalvelut. Viitattu 2.5.2016 <http://www.turku.fi/paivahoito-ja-koulutus/paivahoito-ja-esiopetus/paivakodit-turussa/yksityiset-paivahoitopalvelut>.

Turku 2016b. Sivistystoimiala. Viitattu 10.3.2016. <http://www.turku.fi/organisaatio/toimialat/sivistystoimiala>.

Turku 2016c. Päivähoidon maksut, tuet ja palveluseteli. Viitattu 2.4.2016 <http://www.turku.fi/paivahoidon-maksut-tuet-ja-palveluseteli>.

Turku 2029 –kaupunkistrategia. Viitattu 2.5.2015. <http://www.turku.fi/Public/download.aspx?ID=199759&GUID={D332522E-A687-437E-973D-DCC01572925A}>.

Turun kaupunki. Kaupunginhallitus 7.5.2012. § 234.

Valvira 2015a. Viitattu 1.12.2015 <http://www.valvira.fi/sosiaalihuolto/sosiaalihuollon-valvonta/omavalvonta>.

Valvira 2015b. Sosiaalihuollon valvonta Viitattu 28.3.2016. <http://www.valvira.fi/sosiaalihuolto>.

Varhaiskasvatustilanteesta 19.1.1973/36.

Vartiainen, E. 2007. Konsultti kehittäjänä. Teoksessa Seppänen-Järvelä, R & Karjalainen, V. (toim.) Kehittämistyön risteyksiä. Helsinki: Stakes, 135-163.

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2004. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Tammi.

Vilpas, P. 2016. Kvantitatiivinen tutkimus. Opintomoniste. Viitattu 1.4.2016 <http://users.metropolia.fi/~pervil/kvantsu/Moniste.pdf>.

Väisänen, T. 2007. Ryhmis. Ryhmäperhepäivähoito tänään. Helsinki: Tammi.

Välimäki, A-L. 1999. Lasten hoitopuu. Lasten päivähoitojärjestelmä Suomessa 1800- ja 1900-luvuilla. Helsinki: Suomen Kuntaliitto.

Välimäki, A-L. 2015. Kun työ tulee hymyillen kotiin. Suomalaisen perhepäivähoidon tarina. Luennon diasarja. Viitattu 6.2.2016 <http://www.slideshare.net/kk-verve/perhepaivahoito-seminaariesitykset>.

White, C. & Biggs, J 2012. Bloggers boot camp. Learning how to build, write and run a successful blog. Waltham: Elsevier.

WordPress 2016. Luo uusi verkkosivu ilmaiseksi. Viitattu 17.3.2016 <https://fi.wordpress.com/>.

Kysely yksityisille ryhmä- ja perhepäivähoitajille

Tämä kysely on turkulaisille yksityisille ryhmä- ja perhepäivähoitajille perhepäivähoidon ohjauksesta, neuvonnasta ja valvonnasta sekä työhön liittyvästä tuesta. Kysely on luottamuksellinen ja yksittäistä vastaajaa ei voi tunnistaa vastausten perusteella.

1. Syntymävuotesi? _____
2. Oletko suorittanut perhepäivähoitajan kurssin (rasti perään)
  - kyllä _____ ei _____
3. Jos vastasit edelliseen kyllä, milloin suoritit kurssin (vuosi)? _____
4. Mikä oli kurssin laajuus? _____
  - _____
5. Mikäli olet suorittanut / suorittamassa perhepäivähoitajan ammattitutkinnon, milloin suoritit / suoritat tutkinnon (vuosi)?
  - _____
6. Oletko suorittanut jonkun muun koulutuksen, jos olet niin minkä ja minä vuonna?
  - _____
_____
_____
7. Mistä vuodesta lähtien olet toiminut yksityisenä perhepäivähoitajana / ryhmäperhepäivähoitajana? _____
8. Montako hoitolasta sinulla on tällä hetkellä hoidossa?
  - _____
9. Minkälaisia toiveita / kehitysideoita sinulla on liittyen perhepäivähoidon ohjaukseen?
  - _____
_____
_____
_____
10. Minkälaisia toiveita / kehitysideoita sinulla on liittyen perhepäivähoidon valvontaan?
  - _____
_____

---

11. Minkälaisia toiveita / kehitysideoita sinulla on liittyen perhepäivähoidon neuvontaan?

- ---

---

12. Minkälaista ohjausta olet saanut?

- ---

---

13. Minkälaista tukea ja neuvontaa koet tarvitsevasi arjen tilanteissa?

- ---

---

14. Mitä tietoa kaipaat lapsen kehityksestä?

- ---

---

15. Mitä lomakkeita kaipaat?

- ---

---

16. Minkälaista tietoa lasten vanhemmat tarvitsevat yksityisestä ryhmä- ja perhepäivähoidosta?

- ---

---

17. Minkälaista tietoa aloittava ryhmä- tai perhepäivähoitaja tarvitsee?

- ---

---

18. Muita toiveita perhepäivähoidon ohjaukseen?

- ---

---

19. Muita kehitysideoita nettisivun sisältöön?

- ---

Palautatko vastauksesi 17.05.2015 mennessä oheisella palautuskuorella.

Kiitos vastauksestasi! Hyvää kesää!

Terveisin Satu Leppänen

Pedagogisen ohjaamisen suunnitelma yksityisessä perhepäivähoidossa Turussa

Työn aloittava yksityinen perhepäivähoitaja

Ensimmäinen keskustelu

- perhepäivähoitajan työtä harkitseva ottaa yhteyttä perhepäivähoidon ohjaajaan joko puhelimitse tai sähköpostilla
- perhepäivähoidon ohjaaja haastattelee puhelimesta
  - työkokemus
  - koulutus
  - omien lasten iät
  - asuinpaikka
  - syyt perhepäivähoitajan työn aloittamiseen
  - yksityiseksi vai kunnalliseksi perhepäivähoitajaksi
- perhepäivähoidon ohjaaja tekee muistiinpanot

Sovitaan perhepäivähoidon ohjaajan tarkastus- ja haastattelukäynti perhepäivähoitajan työtä suunnittelevan kotiin

Tarkastus- ja haastattelukäynti

- kesto 2 tuntia
- perhepäivähoitajan työtä suunnittelevan kotona
- Lomake
- Perhepäivähoidon ohjaajan hyväksyntä, korjattavaa tai hylkäys

Perhepäivähoidon ohjaajan tapaaminen allekirjoituksia varten

- kunnan hyväksyntä Kelan lomakkeisiin
- Kelan WH2: Selvitys päivähoiton tuottajasta
- perhepäivähoitaja tuo perhepäivähoitolasten tiedot, lomake
- keskustellaan perhepäivähoitajan työn aloittamisesta, hoitolapsista, käsitellään perhepäivähoitajan kysymykset työn aloittamiseen

Työhyvinvointi keskustelu

- 2-4 kuukauden kuluttua työn aloittamisesta
- perhepäivähoitajan kotona
- Työhyvinvointi –lomake

Omaevalvontasuunnitelman palauttaminen

- 6 kk:n kuluttua työn aloittamisesta
- perhepäivähoitaja täyttää ja lähettää perhepäivähoidon ohjaajalle
- Omaevalvontasuunnitelma-lomake

Ohjaus- ja valvontakäynti. Aiheena varhaiskasvatussuunnitelmat

- 1 vuoden kuluttua työn aloittamisesta
- Lomake varhaiskasvatussuunnitelmasta ja perhepäivähoitajan toiminnan suunnittelusta

Yksityiset perhepäivähoitajat

Teemoitetut ohjauskäynnit

- perhepäivähoitajan kotona
- 1-3 vuoden välein
- sovitaan teema perhepäivähoitajien kanssa yhdessä
- Teemaan perehdytetään
  - koulutusillassa
  - verkkosivustolla
  - pienryhmissä
- Teema on varhaiskasvatussuunnitelmasta ja teemaa käsitellään 1-3 vuotta.

Koulutusillat, valvonta, ohjaus ja neuvonta –tilaisuudet yksityisille perhepäivähoitajille

- kerran toimintakaudessa
  - maaliskuussa

- lokakuussa
- alueelliset pienryhmätapaamiset
- kerran toimintakaudessa

Verkkosivusto pedagogisen ohjauksen tueksi

- perhepäivähoitajille ja ryhmäperhepäivähoitajille omat alisivut salasana-
- la
- lomakkeita
- artikkeleita ja tietoa varhaiskasvatuksesta
- pohdintatehtäviä
- lapsiryhmän toimintaan liittyviä tehtäviä
- perhepäivähoidon ohjaaja haastaa perhepäivähoitajat tutkimaan ja kehittämään omaa työtään

Pedagogisen ohjaamiseen suunnitelmaa päivitetään vähintään vuosittain.

Perhepäivähoidon ohjaaja on vastuussa pedagogisen suunnitelman toteuttamisesta.